

ភាគទី ១២

សង្គ្រាមកុរុក្សេត្រ

ព្រះក្រិស្ណៈ នាំសារទៅកាន់រាជដំណាក់កុរុ មិនបានសម្រេច
 ផលដូចចំណង់, ហើយត្រឡប់មកវិញមិនយូរប៉ុន្មាន ទុរយោធន៍ក៏
 បញ្ជូនរាជសារបច្ចូលច្បាំងទៅដល់បាណ្ឌពក្សត្រិយ៍ ក្នុងរាជសារ
 បញ្ជូនច្បាំងនោះ សឹងពេញទៅដោយពាក្យប្រមាថមើលងាយជា
 យ៉ាងធ្ងន់បំផុត មានមនោសញ្ចេតនាប្រុងតែនឹងប្រើអាវុធ គឺធ្វើការ
 មើលងាយជាងការប្រកាសសង្គ្រាម សេចក្តីរាជសារនោះថា «ទ្រង់
 ស្បថទុកថា ទ្រង់នឹងធ្វើសង្គ្រាមដណ្តើមយកជ័យនឹងយើង ឥឡូវនេះ
 ដល់ពេលវេលាហើយ ដែលទ្រង់ត្រូវប្រតិបត្តិតាមសម្បជ័ពិត
 ប្រាកដនោះ, រាជអាណាចក្ររបស់ទ្រង់ត្រូវយើងរឹបអូសយក, នាង
 ទ្រៅបទីទេវីរបស់ទ្រង់ក៏ត្រូវយើងធ្វើការផ្ទាញផ្ទាល ឲ្យបាននូវសេចក្តី
 អាម៉ាសមុខស្ទើរតែដកដង្ហើមមិនរួច ព្រះអង្គទ្រង់ព្រមទាំងបងប្អូន
 ត្រូវយើងសង្កត់កនិរទេសឲ្យទៅនៅព្រៃដូចពានរ ភីម យក្សធំមាត់រឹង
 អួតខ្នាលតែមាត់នោះ គេចមុខទៅពូនឯណាបាត់ ភ្លេចហើយឬសំដី
 ដែលអួតគយរ ថានឹងដឹកឈាមទុហាសាសនៈ ? ទុហាសាសនៈ រង់ចាំ
 មើលតែមាត់ឈ្លឹង ដែលនឹងមកដេញកំឈាម, អរជុន អ្នកអួតខ្លាំង
 ពូកែណាស់ តើគេទៅពូននៅឯណាបាត់ទៅ ? ឲ្យគេចេញមកអំពីទី

ពួនមុខចុះ ហើយសិល្បសរដ្ឋចយ៉ាងក្មេងវត្តទើបហាត់រៀន ឲ្យយើង មើលផង តើនឹងជាអ្វីទៅ » សេចក្តីក្នុងសារនេះនៅវែងពិស្តារផ្សេង ៗ ជាច្រើនទៀត ។

ពួកបាណ្ឌពទទួលពាក្យ បបួលច្បាំងនេះទុកហើយ បានបញ្ជូន ពាក្យប្រកាសសង្គ្រាមតបទៅដល់ពួកកុរុវិញ ប៉ុន្តែប្រើសំដីសុភាព រៀបរយតាមទំនៀមរាជការ ។

លុះដល់ព្រឹកឡើង កងទ័ពទាំងពីរខាង គឺកងទ័ពកោរព និង បាណ្ឌព ក៏លើកមកតាំងនៅទីវាលធំ ដ៏មិនឆ្ងាយអំពីក្រុងហស្តិនបុរ ប៉ុន្មាន តាំងពីពេលនោះមកមានប្រាកដក្នុងពង្សាវតារថា «សង្គ្រាម កុរុក្សេត្រ» ។

ភីស្មៈ ត្រូវរើសជាស្តេចសឹកកំពូលទ័ពខាងកងទ័ពកុរុ, ទោណា ចារ្យជាអ្នកបញ្ជាការទ័ពស្លាបស្តាំ គឺជាមេទ័ពខាងស្តាំ មានសកុនិ ជាជំនួយ (ភូល្យយ) និងកងទាហានគន្ធារិ ជិះសេះកាន់ធ្នូ, ទុហា- សាសនៈជាអ្នកបញ្ជាការទ័ពស្លាបឆ្វេង គឺជាមេទ័ពខាងឆ្វេង ព្រះ ផ្នែកស្រួលជាអ្នកបញ្ជាកងទ័ពក្រោយ មានសញ្ជ័យជានាយសារថី របស់ព្រះអង្គនៅជាមួយផង ចាំក្រាបទូលរាយការណ៍អំពីសេចក្តី ប្រតិបត្តិការនៅក្នុងទ័ពច្បាំងឲ្យទ្រង់ជ្រាប ។

កងទ័ពបាណ្ឌពមាន ឆ្លូស្តឡុម៉ែន ជាឱវសរបស់ព្រះបាទទ្រុបទ បងប្អូនទ្រៅបទីជាមេទ័ពស្រួច អ្នកនាំទ័ពខាងបាណ្ឌព ។ ក្នុងកងទ័ព

បាណ្ឌពមានក្សត្រិយ៍កំលោះ ៗ ជាច្រើនអង្គ, បណ្តាក្សត្រិយ៍កំលោះ ទាំងនោះ អភិមន្យជាបុត្ររបស់អរជុន កើតពីនាងសុក្រាជា កនិដ្ឋកតិនីនៃព្រះក្រិស្ណៈ ក្មេងក្លាងជាងគេទាំងអស់ ។ កងទ័ពរបស់ ទុរយោធន៍ មានកម្លាំងពហ័ពលរឹងប៉ឹងជាងកងទ័ពរបស់យុធិស្ឋិរ ។

អ្នកនាំទ័ពទាំងពីរខាង មានសេចក្តីរីករាយសប្បាយចិត្តជា យ៉ាងក្រៃលែងបានចាត់ក្បួនទ័ពដោយរូសរាន់ ។ ទងពណ៌ឥន្ទធន្ទ របស់កងទ័ពទាំងពីរខាង បោកបក់រិចទៅតាមខ្យល់ ក្រែងខ្លឹកផ្តុំស្ទួរ ស័ព្ទស៊ានរង់ ទាំងយុទ្ធមណ្ឌល ។ ស្តួរជ័យក៏ទ្វេឡូង ៗ បណ្តើរ អន្លូងជាចង្វាក់សម្រាប់ប្រាប់ហេតុ ។ ដំរីសឹកសោតក៏ស្រែក កក ៗ ឮ ស្ទួរសន្លឹកស្ទួរស័ព្ទស្ទើរផ្កាប់ប្រិថពី ។ រថសឹកទិមសេះពាជីគ្រឹក ៗ ឮ ស្ទួរសន្លឹកដូចផ្តុរលាន់ ។ គ្រឿងអាវុធយុទ្ធភ័ណ្ឌបានប្រុងប្រៀប ត្រៀមទុកស្រេចគ្រប់មុខគ្រប់យ៉ាង ។ សេនាទាហានទាំងពីរខាង សម្រិតសម្រាំងផ្សេងត្រចៀកចាំស្តាប់ស័ព្ទបញ្ជានាយចៅហ្វាយ របស់ខ្លួនដែលស្រែកឲ្យប្រុងចូលវាយសឹក ។

ក្នុងខណៈដែលកងទ័ពទាំងពីរខាងកំពុងឈប់ឈរទ្រឹងសម្លឹង សម្លក់មុខគ្នានិងគ្នាទៅវិញទៅមកនោះ ឃើញមានហេតុចម្លែក អស្ចារ្យមួយយ៉ាងកើតឡើងប្រាកដដល់ភ្នែកមនុស្សទាំងឡាយ គឺ យុធិស្ឋិរចុះអំពីរថសឹក ហើយដោះគ្រឿងសឹកចេញអំពីព្រះអង្គ យាង តម្រង់ទៅរកអ្នកបញ្ជាការកងទ័ពខាងកុរុ ដែលឈរត្រៀមត្រាពីខាង

មុខ ប៉ុន្តែទ្រង់ឥតកាន់អាវុធច្រើននៅព្រះហស្តសោរ នេះជាបុព្វនិមិត្តសម្រាប់សំគាល់ឲ្យឃើញថា ទ្រង់មកដើម្បីសន្តិភាពស្ងប់សឹក ព្រោះតាមកតិកាអ្នកស្រុកឥណ្ឌាថា អ្នកចម្បាំងណានឹងទៅប៉ះពាល់ដល់រូបកាយបច្ចាមិត្រដែលឥតអាវុធក្នុងដៃនោះមិនបានជាដាច់ខាត ។ ឯពួកសេនាទាហានខាងពួកយុធិស្ឋិរ សឹងនឹកឆ្ងល់តែរាល់គ្នា ។ ខាងពួកកុរុនាំគ្នាសប្បាយរីករាយណាស់ដោយសំគាល់ថា យុធិស្ឋិរស្ងប់ស្ងែងក្រែងខ្លាចបារមី បានជាចុះពីរថ្ងៃចូលមកសុំធ្វើសញ្ញាសន្តិភាពឈប់ច្បាំងត្រឹមប៉ុណ្ណឹង ហើយនាំគ្នាបង្អង់មួយស្របក់ គ្មានអ្នកណាហ៊ានធ្វើអ្វីសោះ ប៉ុន្តែឯភ្នែកមនុស្សគ្រប់រូបចេះតែប្រឹងសម្លឹងត្រង់ចំពោះទៅយុធិស្ឋិរ នៅពេលដែលកំពុងស្តេចយាងចូលទៅរកនាយទាហានធំខាងកុរុ មើលទៅព្រះភក្ត្រនៃយុធិស្ឋិរ បញ្ជាក់ឲ្យយល់ថា ទ្រង់មិនសប្បាយព្រះទ័យសោះឡើយ ។

ក្សិណនោះ យុធិស្ឋិរយាងសំដៅទៅរកភីស្មៈ ដែលកំពុងឈរនៅក្នុងចំណោមទាហានជួរមុខ ទ្រង់យាងសន្សឹម ៗ ចូលទៅស្ទាបព្រះបាទភីស្មៈ ហើយសូមខមាទោសដើម្បីនឹងធ្វើសង្គ្រាមប្រឡងប្រជែងយកជ័យជម្នះ ព្រោះតាមធម្មតា ក្សត្រិយ៍អ្នកឆ្លងក្នុងអាវុធិក្តកាលបើបានជ្រាបថា ព្រះអង្គនឹងកាន់អាវុធចូលធ្វើសង្គ្រាមជាមួយព្រះញាតិវង្សអ្នកធំដ៏ជាមេបារបស់ត្រកូល បើមិនទាន់បានសូមខមាទោសជាមុនទេ នឹងធ្វើចម្បាំងមិនបានឡើយ សូម្បីជេដ្ឋបុគ្គលនោះ

កាន់អាវុធចូលមកប៉ុនប៉ងនឹងប្រហារខ្លួនក្តី ស្រេចការសូមខមាទោសនេះហើយ ទ្រង់យាងចូលទៅរកទោណាចារ្យសូមខមាទោស និងអាចារ្យថា «ទ្រង់ត្រូវតែហូតក្របី តយុទ្ធនឹងពួកកុរុ នៅគ្រានេះហើយ ទ្រង់គ្មានមនោសញ្ចេតនា ប្រាថ្នាតស៊ូនឹងអាចារ្យ ឬនឹងបក្ខពួករបស់អាចារ្យអ្នកស័ក្តិសិទ្ធិ ដែលទ្រង់បានសិក្សាសិល្បសរ អំពីលោកនោះសោះឡើយ » ។ អ្នកចម្បាំងជើងចាស់ទាំងពីរ ក៏អនុមតិព្រមលើកទោសយុធិស្ឋិរ តាមពាក្យសុំស្រេចហើយ បាណ្ឌពរាជាក៏លាថយចូលទៅក្នុងកងទ័ពរបស់ព្រះអង្គវិញ ។

ក្សិណនោះ កងទ័ពទាំងពីរខាងបានស្រែកប្រកាសតាមទំនៀមថា «ចូលទិសង្គ្រាមធំ ឥតមានសមគំនិតនឹងអ្នកណាទេ» ។

អរជុនឲ្យក្រិស្ណៈជាវាជសម្ព័ន្ធមិត្ររបស់គេ ទទួលនាទីបររថសឹក នាទីឯទៀតមិនស្រួលដូចនាទីនេះឡើយ ព្រោះក្រិស្ណៈបានប្តេជ្ញានឹងទុរយោធន៍ ថាទ្រង់នឹងមិនកាន់អាវុធដើម្បីចូលជួយខាងពួកបាណ្ឌព ។ កាលអរជុនឡើងលើរថសឹកដ៏ខ្ពស់ហើយ ក្រឡេកទៅត្រួតមើលថែវទាហានសឹកខាងមុខ សង្កេតឃើញពួកទាហានទាំងអម្បាលនោះ សុទ្ធតែជាព្រះញាតិរបស់ខ្លួន ទាំងចាស់ទាំងក្មេង ក៏ទ្រង់ស្តុតព្រះហឫទ័យ ទើបទ្រង់ត្រាស់ប្រារព្ធនឹងក្រិស្ណៈថា «ចិត្តខ្ញុំរសេះរសោះរួញរាក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមកាប់សម្លាប់គ្នា ឈាមប្រាសទាំងប្រីថពីក្នុងទីចំពោះមុខនេះណាស់, ខ្ញុំមិនចង់ស្វែងរកជ័យជម្នះ

ដោយការបៀតបៀនគ្នាយ៉ាងនេះសោះឡើយ, ខ្ញុំមិនចង់ខ្វល់ខ្វាយ
រកអំណាច, ខ្ញុំមិនប្រាថ្នាសេចក្តីចម្រើនក្នុងលោកនេះទេ, យើងលោក
ចង់បានផលប្រយោជន៍ឲ្យអ្នកណា អ្នកនោះក៏មកចូលក្នុងទ័ពច្បាំង
នឹងយើងដែរ, ប្រយោជន៍អ្វីដែលយើងនឹងត្រូវបានក្នុងលោកនេះ,
សេចក្តីសុខក្នុងលោកនេះនឹងកើតមកពីណា បើយើងចេះតែសម្លាប់
បងប្អូនឯង ឲ្យស្លាប់អស់រលីងទៅហើយ»។

ក្រីស្ត្តៈទ្រង់ត្រាស់ដាស់តឿនថា «អ្នកចម្បាំងដែលខំតស៊ូច្បាំង
គ្នានោះ ក៏គេមិនមែនប៉ុនប៉ងស្វែងរកសេចក្តីល្អ ឬកិត្តិយសទេគេមិន
មែនច្បាំងសម្រាប់លោក ឬសម្រាប់ធម៌ទេ, គេមិនមែនច្បាំងសម្រាប់
អ្នកជិតស្និទ្ធ ឬអ្នកដទៃឆ្ងាយទេ គេច្បាំង ឬមិនច្បាំងគ្រាន់តែដើម្បី
ប្រតិបត្តិការតាមនាទីប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនត្រូវនឹកសង្ឃឹមដល់ផល
ណាមួយ ក្នុងទីបំផុតយកមកធ្វើជាអារម្មណ៍ក្នុងចិត្តឡើយ, ទ្រង់ជាតិ
ជាក្សត្រិយ៍ (ជាតិអ្នកចម្បាំង) ហើយការនេះជានាទីរបស់ទ្រង់ ត្រូវតែ
ទ្រង់ច្បាំងជំនួសព្រះរាជារបស់ទ្រង់យ៉ាងពេញសតិកម្លាំង និងបាន
សម្រេចផលក្នុងទីបំផុតដូចម្តេចក៏តាមការទៅចុះ ទោះបីជាការ
សម្រាប់ខ្លួនក្តី សម្រាប់អ្នកដទៃក្តី មិនត្រូវលើកយកមកគិតនឹកជា
អារម្មណ៍ ប៉ុន្តែសូមកុំប្រកាន់យកសំដីរបស់ខ្ញុំ ថាជាគ្រឿងសន្ធាប់ឲ្យ
ខ្លាចហើយធ្វើការទៅទាំងប្រថុយដោយសាតែគេចេះទៅណាមិនរួច
នោះឡើយ បើនិយាយអំពីកិត្តិយសវិញ កិត្តិយសរបស់អ្នកចម្បាំង

នៅត្រង់ការច្បាំងនោះឯង, បើនិយាយអំពីមរណភាពវិញ គ្មានមរណ
ភាពឯណា និងឲ្យស្បីស្បាញកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាមរណភាពក្នុងសង្គ្រាម
ឡើយ ខ្ញុំសូមប្រកាសិតទុកក្នុងទីនេះថា មិត្រសម្លាញ់និងគណញាតិ
របស់ទ្រង់, គេកាន់គ្រឿងសស្ត្រាវុធចូលតស៊ូនឹងទ្រង់ហើយ ប៉ុន្តែនឹង
មករំលោភលើទ្រង់ម្នាក់ឯងមិនបានទេ, ឯទ្រង់សោតនិងកែខែដោះ
ដៃចេញពីគ្រឿងនេះក៏មិនរួចដែរ, ចូរទ្រង់រពកនឹកដល់ព្រះធម៌ពាក្យ
ប្រដៅដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិរបស់អ្នកចម្បាំង ហើយធ្វើដំណើរការតាមនោះទៅ
ចុះ ធ្វើជាមនុស្សចិត្តទន់ហួសពេកក្នុងទីចម្បាំងយ៉ាងនេះនឹងហៅថា
ពេញជាកូនប្រុសបានដែរឬទេ ? ប៉ុន្តែឆ្លើយចុះ ខ្ញុំឈប់និយាយ
សង្កត់សង្កិនទ្រង់ត្រឹមនេះហើយ, ឯសេចក្តីអធ្យោគអធ្យាស្រ័យ
យល់មុខយល់មាត់នេះឯង រមែងធ្វើឲ្យខូចការទាំងអស់» ។

អរជុនសម្រឹងសោតស្តាប់ក្រីស្ត្តៈ រៀបរាប់រំលឹកសព្វ ៗ ទៅ ក៏
កើតមានៈមានចិត្តនឹងច្បាំងតទៅ ។

ត្រានោះ ឮសូរសម្លេងស្តេចសឹកម្នាក់ស្រែក ដោយសូរស័ព្ទធ្ងន់
ក្រអូនថា « ច្បាំង ៗ ! » ក្នុងមួយរំពេចនោះ ក៏កើតកោលាហាលដូចជា
ខ្យល់កំបុតក្បូងបោកបក់មកអំពីទិសទាំង ៨ ត្រែចម្បាំងក៏បន្លឺសូរ
ស័ព្ទគិកកងរំពងដងព្រៃ, សូរជ័យបញ្ចេញសម្លេងញាប់ទន្លើសាក់
ដូចជាក្រើនទាហានឲ្យចូលប្រយុទ្ធគ្នា សម្លេងសង្ខេបប្រឆាំងនឹងសម្លេង
សូរធំឮសូររ៉ូ ៗ ទុំ ៗ រង់ ។ ពួកកោរលើកចូលវាយលុក ដោយពល

សេះ, ពលថ្មើរជើង, ពលរថ និងពលជំរិះសិក ឮសូរស័ព្ទត្រឹកចូល
មកស្ទើរកញ្ជើញកំរើកដែនពសុធា ។ ពួកបាណ្ឌពទទួលទប់ទល់
ដោយអវលសកលយោធារៀបជាថែវជិតមីរដេដាសម្រាប់ដួង
សិលា, ទាហានតែម្នាក់ក៏មិនបានថយចាកចោលទឹកនៃឯរស្នូន
សូម្បីតែមួយជំហានឡើយ, រំយោលស្លាបសត្វដែលដោតប្រដាប់នៅ
មួកមិនខ្ទេចអេចខុសប្រក្រតី សូម្បីតែមួយសរសៃក៏គ្មាន ។ ពួក
បាណ្ឌពរុកចូលពង្រីបដួងខ្យល់កំបុតក្បួង ធ្វើឲ្យថែវទាហានកុរុធន់
ទ្រាំនៅមិនបាន ត្រូវថយចេញពីទឹកនៃឯរស្នូន ។ ទ័ពទាំងពីរពួកសង្កុញ
សង្កករុករោមចោមតយុទ្ធគ្នាជាយូរ ឥតគិតស្តាយជីវិត ផងឆ្ងល់ហើរ
ហុយទ្រលោមត្រឡប់អំពូជផ្សេងទូទាំងសមរក្ខមិ ។

ក្សិណនោះ បណ្តាលឲ្យឃើញអាភេទហេតុអាក្រក់កើតមាន
មកពីគ្រប់ទិសទី មានភ្លើងលោហិតធ្លាក់ចុះមកអំពីអាកាសក្រហម
ប្រាលដូចទឹកល័ខ, ភ្លើងព្រៃស្រែកលូឡូសូរទ្រហឹងទាំងកណ្តាលថ្ងៃ
ត្រង់, ខ្លែង និងត្នាតហិចហើរធ្លៀវធ្លាត់លើនភាកាស, ផ្ទៃពសុធា
ដែលក្រាស់ក្រៃលែង ក៏កម្រើករំពើកញាប់ញ័រខុសពីប្រក្រតី, បន្ទាប់
មកទៀតឃើញមេឃមីរទូទិម អស់អាកាសអន្ធិកា ងងឹតសូន្យសុង
ឃើញតែផ្លេកបន្ទោរផ្លេក ៗ ភ្លាម ៗ សូរផ្តុំគ្រហឹមត្រឹកត្រាក់តំរាមលើ
នភាល័យ ហាក់នឹងធ្លាក់មកលើក្បាល អាភេទទាំងនេះមុខគួរឲ្យ
ស្បើម ឲ្យស្លែងជាយ៉ាងពន្លឹក ។ ប៉ុន្តែចិត្តចម្បាំងគ្រប់ប្រាណមិនបាន

រុញរាស្ត្ររន្ធត់នឹងហេតុភេទដ៏អាក្រក់ទាំងនោះឡើយ នៅតែលេង
សំដីឡុកឡើយឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ឥតរុញរាថយក្រោយដល់បន្តិច
សោះ ចេះតែរុករានទន្រ្ទានចូលប្រឡូកកាប់ចាក់ គ្មានស្រាកស្រាន្ត
គិតតែខំប្រឹងយកជ័យជម្នះឲ្យបានរៀងខ្លួន ឬលះបង់ជីវិតជាបំណាច់
ដែនដីប៉ុណ្ណោះ ។ ក្របី និងក្របីប៉ះគ្នាឮសូរឆាត់ ៗ ឆាប ៗ ខ្លះឮតែ
ញ៉ាំង ៗ ជួនកាលត្រូវខ្លាំង ក៏ខ្ចាត់ខ្ចេចខ្ចីទៅតែសព្វខ្លួន ។ កូនសររត់
រឺ ៗ ប្រសាចលើអាកាស កលដូចជាគ្រាប់ភ្លៀងបង្កុះចុះមក ទាំងស្ន
លំពែងសោត គឺឮយទៅមកច្រវាត់ច្រវែង ។ លុះដល់អាកាសភ្លឺព្រាង
ស្វាងឡើងហើយ ការច្បាំងក៏ចេះតែបណ្តើរក្បាច់ញឹកឡើង ៗ ដោយ
ភ្លើងទោស: ។ ភីស្មៈអ្នកចម្បាំងជើងចាស់ ក៏ចេញទន្ទេងមកសម្តែង
ប្រជុំ ។ ទុរយោធន៍បរអវលចូលមកទល់នឹងកងពលភីម ។ ទុហា-
សាសនៈលើកចូលប្រយុទ្ធគ្នានឹងនកុល ។ យុធិស្ឋិរលើកចូលវាយ
សល្យរាជានៃប្រទេសម័ទ្រ: ។ ឆ្មស្តុឡុម៉ែនចូលវាយជាមួយទោណ ។
ព្រះបាទទ្រុបទចូលតស៊ូនឹងជ័យទ្រុបរាជានៃប្រទេសសិរ្ទុ ។ តស៊ូ
ប្រយុទ្ធគ្នាជាគូ ៗ ពេញទាំងទិសមរក្ខមិ ប៉ុន្តែនៅវេលានោះនៅពុំទាន់
ឃើញផលថាខាងណាមានប្រៀបជាងខាងណាឡើយ ។

កងទ័ពទាំងពីរខាងបានតយុទ្ធគ្នាដោយមានៈដ៏ខ្លាំងក្លាពេញ
មួយថ្ងៃទាល់ល្ងាច លុះធ្លាក់ដល់ពេលព្រលប់ទៀបយប់សន្ទយា
អភិមន្យយល់ឃើញថា ពួកគោរពមានប្រៀបជាងក្នុងជើងចម្បាំង ក៏

ស្ទុះរហោចចូលទៅវាយភ័ស្តុៈ ប្រហារទង្គិយនាំពល ដែលដោតលើ
 រថភ័ស្តុៈដោយក្របីដំមុតថ្លាដាច់ធ្លាក់ស្រយាលទៅលើផែនធរណី ។
 តាំងពីកាលណា ៗ មក វិបុលភ័ស្តុៈ អាយុជាង ៨០-៩០ ឆ្នាំមក
 ហើយ ពុំដែលឃើញមានអ្នកចម្បាំងកំលោះណា ធ្វើការត្លាហានក្នុង
 សង្គ្រាមដល់ម៉្លេះសោះឡើយ។ ភ័ស្តុៈលើកចូលលុកវាយទ័ពបាណ្ឌព
 ជាគំរប់ពីរដងដោយមនោមនៈដ៏រឹងប្រដូ កាប់សម្លាប់កងទាហាន
 បាណ្ឌពធ្លាក់ឈាមប្រាលមានរបួសនឹងស្លាប់ជាច្រើន ។ អរជុន
 ឃើញពួកបាណ្ឌពទង់ដៃជាងពួកគេ ក៏បររថសឹកខ្មាញ់ចូលទៅជួយ
 ទប់កម្លាំងពួកបាណ្ឌពបាន ។ បន្ទាប់អំពីនោះ អរជុនបររថសឹក
 សម្រុកចូលជ្រែកចំកណ្តាលកងទ័ពកុរុដែលក្រសាសមិរដេរដាស កាប់
 សម្លាប់ស្លាប់បង់ឥតបីគណនាត្រារាប់បាន ។ វេលានោះព្រះអាទិត្យ
 គោចរទង់ទាបចិទបាំងភ្នំព្រះសុមេរុបាត់អស់រស្មី រាត្រីសម័យក៏
 ឈានចូលមកដល់ ។ ត្រែសញ្ញាឈប់ច្បាំងក៏បន្តិស្ទុរស័ព្ទតែត ៗ
 ឡើង ។ ការច្បាំងក្នុងថ្ងៃដំបូងនេះ ចប់ចុះត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ។ លទ្ធផល
 នៃការសង្គ្រាមមិនទាន់ដាច់ស្រេចទៅខាងណា ។ ឯពួកពលសេនា
 ទាហានសឹកទាំងពីរប្រទេស ក៏នាំគ្នាចូលសម្រាកកាយក្នុងបន្ទាយ ។
 ពេញមួយរាត្រីនោះ យុធិស្ឋិរ ទ្រង់ខ្វល់ព្រះហឫទ័យគ្មានបាន
 សម្រាកសម្រាន្តព្រះកាយព្រះទ័យសោះ ព្រោះជោគជ័យនៃការ
 សង្គ្រាមបានកើតប្រាកដដល់ព្រះនេត្ររបស់ទ្រង់ហើយថា ឃើញធ្វើ

ការចេះតែទាស់ ៗ ទើសទាក់ មិនសូវបានស្រួលសោះ យប់នោះទ្រង់
 រំពឹងសព្វៗទៅ ក៏កើតសង្វេគក្នុងហឫទ័យ ទើបស្តេចទៅរកក្រីស្ត្តៈ
 អភិប្រាយហោតុផលតាមដែលគិតឃើញក្នុងព្រះទ័យឲ្យក្រីស្ត្តៈ
 ស្តាប់ ។ ក្រីស្ត្តៈក៏ដាស់ភ្លើងទ្រង់កុំឲ្យញញើត ឬភ្លឹកក្នុងរឿងសឹក
 សង្គ្រាមនេះឡើយ ។

លុះចប់ការសន្ទនាហើយ អរណក៏រឿងរះត្រចះចែងអំពីទិស
 បូពិ កាលបានវេលាឧសាយោគកាលធ្វើដ គឺទង់ជ័យនាំទ័ព មានរូប
 ភាពដើមភ្លេតរបស់ភ័ស្តុៈ ក៏តាំងលេចឡើងជាថ្មីយ៉ាងចិញ្ចែងលេង
 កន្ទុយរិចលើស្នាមយុទ្ធ កងទ័ពទាំងពីរខាងក៏យាត្រាមកកាន់យុទ្ធ
 មណ្ឌលចាប់ផ្តើមការតតាំងច្បាំងគ្នាជាថ្មី ។ ឱរសព្រះបាទទ្រុបទ
 ចូលតយុទ្ធនឹងទោណ។ ភីមសម្តែងសេចក្តីត្លាហានចូលដេញប្រហារ
 ហ្វូងដំរីសឹកដែលពួកការពលៃងមកជាន់ធរ័ពលរបស់គេ ឲ្យបែក
 ខ្ចាត់ខ្ចាយទៅទាំងហ្វូង ។ ទុរយោធន៍ទតឃើញពលរបស់ទ្រង់ កង
 ខ្លះរត់ព្រាត់ប្រាសព្រាយទៅ ក៏ត្រាស់ពាក្យសិកស្សៀតចាក់ដោតឲ្យ
 ភ័ស្តុៈថា «ភ័ស្តុៈ ទ្រង់សំគាល់ព្រះអង្គទ្រង់ថាជាអ្នកនាំទ័ពកុរុនេះឬ ?
 ទ្រង់សំគាល់ថា ទោណជាកម្លាំងរបស់ទ្រង់ឬ ? ម្តេចក៏ទ្រង់បង្អែបង្អង់
 រារង់ ប្រហែលជាទ្រង់មានព្រះទ័យមេត្តាប្រណិព្វកបាណ្ឌពឬអី ? បើ
 ដូច្នោះ សុំឲ្យកណ៌ទទួលតំណែងជាមេទ័ពរបស់យើងវិញចុះ» ។

ភ័ស្តុៈឮពាក្យកោសលសដូច្នោះ ក៏បណ្តាលទោសៈឡើងព្រះ

កក្រក្រញូរ ។ ព្រះទ័យទុរយោធន៍កំពុងពេញពាលមានសេចក្តីរតរះ
 រហ័សចង់បានជ័យជម្នះ ឲ្យដាច់ស្រេចទាន់ចិត្តតែម្តងក្នុងមួយថ្ងៃ
 លុះបានឃើញការមិនសម្រេចដូចព្រះទ័យ ក៏ដាលវាលកោសរូស
 ទម្លាក់ទោសឲ្យភីស្មៈតែមួយអង្គឯង ប៉ុន្តែភីស្មៈជាមនុស្សមានចិត្ត
 មានថ្វីដៃមកយូរណាស់ហើយ មិនមែនជាមកនៅទ្រាំឲ្យគេនិយាយ
 សឹកស្បែកលេងទទេ ៗ យ៉ាងនេះឡើយ ទើបឆ្លើយតបដោយព្រះសូរ
 ស្បែងញ័រ ៗ ដំពេញទៅដោយទោសៈថា «ភីស្មៈ ឬទោណ ឬកណ៌ក្តិ
 មិនអាចនឹងលុបលាងមន្ទិលនៃអយុត្តិធម៌ ដែលធ្វើរំលោភមកលើ
 ច្បាប់ដោយឥតខ្ចាសបាបដូច្នោះទេ ទ្រង់អាចនឹងឈ្នះហេតុដែលត្រឹម
 ត្រូវតាមធម៌ដោយសេចក្តីឈ្លាសវៃ លាយទៅដោយកលកោងរបស់
 ទ្រង់ឬ ? ខ្ញុំតស៊ូសឹកសត្រូវរបស់ទ្រង់យ៉ាងអ្នកចម្បាំងប្រកបដោយ
 សក្យតាមសតិកម្លាំងនៃខ្លួនដែលនឹងអាចធ្វើបាន កុំបាច់ទ្រង់មក
 និយាយចាក់ដោតដូច្នោះឡើយ, ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ក៏តម្រង់ស្តង
 ចូលទៅច្បាំងវាយស្តាំ វាត់ឆ្វេងត្រឡប់ត្រឡិន បែកខ្ចាត់ខ្ចាយ ព្រោង
 ព្រាតទៅខាងមុខ រថសឹកបាក់ខ្ទេចខ្ទី ហ្វូងដំរីសឹកក៏ភ្លូកភ្លឹកបោល
 ព្រាត់ព្រាយ សេះសឹកដោយខ្ចាត់ខ្ចាយពុំហ៊ានទប់ទល់ រេហ៍ពលស្លាប់
 ត្រៀមត្រាប្រគងប្រគរលើគ្នា, អ្នកដែលរស់នៅក៏ជ្រួលច្របល់រត់
 ប្រពាក់ប្រពួនទៅប្រមូលផ្តុំគ្នាពីជ្រុងខាងនេះ ទៅជ្រុងខាងនោះ ពី
 ជ្រុងខាងនោះមកជ្រុងខាងនេះ ទប់ទល់កម្លាំងភីស្មៈស្ទើរពុំបាន

សូម្បីតែចិត្តអរជុនជាអ្នកធ្លាប់ក្លាហាន ក៏តោងរុញរាញញើតភីស្មៈ
 មួយស្របក់ដែរ ប៉ុន្តែកើតចិត្តមានៈឡើងដោយសារពាក្យត្រើនរំពក
 របស់ក្រិស្តៈ ទើបអរជុនដេញពលសេះឲ្យចូលពាំងពារវាំងរាសីក
 ដែលរុកចូលមកនោះ ហើយវាយកាត់ថែវទាហានសឹកដាច់ជាពីរភាគ
 ដេញតាមប្រហារបែកខ្ញែករត់ប្រាសទៅឆ្វេងទៅស្តាំអស់ទៅ ។

ធ្លាក់ដល់វេលារសៀល បានឃើញការប្រយុទ្ធគ្នារវាងក្សត្រិយ៍
 កំលោះអ្នកចម្បាំងឯកពីរអង្គ គឺអភិមន្យ ឬត្រអរជុនម្ខាង និង
 លក្សណម័ន ឬត្រទុរយោធន៍ម្ខាង ប៉ុន្តែដល់ចុងដៃឃើញលក្សណ-
 ម័នទន់ជាងក្នុងក្បួនពិជ័យសង្គ្រាម ស្ទើរតែនឹងបរាជ័យ តែបានព្រះ
 រាជបិតាចូលទៅជួយរួចមក ហើយពួកកុរុក៏ព្រួតគ្នាចោមរោមអភិមន្យ
 ជិតជុំវិញ អភិមន្យបានទទួលតស៊ូរាជសត្រូវគ្នាច្រើនតែម្នាក់ឯងមួយ
 ស្របក់ ខាងពួកទាហានបាណ្ឌពឃើញអភិមន្យធ្លាក់ខ្លួនទៅនៅក្នុង
 ចំណោមសឹក ក៏ស្រែកហៅអរជុន, អរជុនរលះរលាំងទៅជួយបុត្រ
 ទាន់ការ ត្រាន់តែឃើញរថសឹកអរជុនបរតម្រង់ចូលទៅ ពួកទាហាន
 កុរុស្រែកថា «អរជុន ! អរជុន !» ហើយក៏នាំគ្នារត់ព្រាតទៅ ជួនជាដល់
 វេលាអស្តង្គតមានអាណត្តិសញ្ញាសម្រាកច្បាំងតាមទំនៀម ។

យុទ្ធវារៈថ្ងៃមួយទៀត លុះដល់ព្រឹកព្រាងស្ងាងព្រះសុរិយា ពន្លឺ
 អរុណាឆ្លុះទៅចាប់នឹងផ្ទៃមេឃខាងទិសបូព៌ា ត្រូវគ្នានឹងផ្ទៃស្នាមយុទ្ធ
 ដែលក្រាលទៅដោយលោហិត ក៏រឹតតែធ្វើទីសមរក្សមិនោះ ឲ្យក្រហម

ខ្លាំងណាស់ឡើង ។ លុះបានវេលាលើយ អ្នកចម្បាំងទាំងពីរប្រទេស ចាប់ប្រៀបចំក្បួនទ័ព ហើយលើកព្រហ្មយាត្រាចូលកាន់ទិសមរត្វមិ ។ គ្រានោះ ខាងពួកបាណ្ឌព អ្នកវាយលុកចូលវិញ ចាត់ក្បួនទ័ពជារូប ព្រះច័ន្ទ លើកពុះពារសម្រុកចូលទៅវាយទ័ពកុរុដោយចិត្តខ្លាំង កាប់ ចាក់ស្លាប់រាយ ឈាមហូរដក់ដូចទឹក សេះសឹកដួលដាច់ខ្យល់ងាប់ រពឹង ដោយខំបោលអស់ជើង និងត្រូវអាវុធ ឮតែសម្លេងថ្ងូរនិងសូរ ព្រែកយំទ្រហឹងដូចហ្នឹងត្រូវភ្លៀងជើមឆ្នាំ ។ គ្រានោះ មានអាគេទ ហេតុអាក្រក់បណ្តាលឲ្យឃើញម្តងទៀត មើលទៅពួកពលទាហាន ឃើញសុទ្ធតែកំបុតក្បាលអស់ មានតែកនិងខ្លួន ពពកត្រឡប់ត្រែង ទៅជារូបចិសាចមាយាសម្តែងអាការជាទាហាន កំពុងច្បាំងគតាំងគ្នា គគ្រឹកលើផ្ទៃអាកាសមុខគួរឲ្យស្វែង, មួយស្របក់ឃើញរថសឹកបាក់ ខ្ទេចខ្ទី ទងជ័យរបស់ចោមពល ក៏ធ្លាក់សំយាកមកដល់ដី, ពលធម៌ ស្លាប់ត្រៀមគ្រាជាហេតុអស្ចារ្យ ឃើញច្បាស់ទែងនឹងចក្ខុ ។

ទុរយោធន៍ កាលបានឃើញហេតុដូច្នោះ បណ្តាលឲ្យមានព្រះ ទ័យរន្ធត់ស្លាប់ស្វែង មិនទុកចិត្តក្នុងការសង្គ្រាមថានឹងមានជ័យជម្នះ ទើបទ្រង់ត្រាស់ប្រាស្រ័យនឹងភីស្មៈម្តងទៀត «ទ្រង់ត្រូវទុកដាក់ តំណែងរបស់ទ្រង់ ឲ្យទៅកណ៌កំលោះធ្វើការជំនួសទ្រង់វិញ ខ្ញុំ សង្ឃឹយនឹងព្រះទ័យទ្រង់ ឬព្រះហស្តព្រះបាទរបស់ទ្រង់ វាដូចម្តេច ទៅហើយ?» ។

ភីស្មៈ ឆ្លើយដោយព្រះសូរសៀងក្រែកក្រោធទៀតថា ៖

«ទុរយោធន៍អើយ ! សេនានុភាពរបស់ទ្រង់ អាចតស៊ូនឹងធម្មា- ភាពរបស់បាណ្ឌពបានដែរឬ ការមានជ័យក្នុងសង្គ្រាម មិនមែននៅ ត្រង់មានធម៌ពលច្រើន, មានទាហានកំលោះកម្លាំងកាយមាំមួន ឬក៏ ប្រាជ្ញល្អៗសវៃលាយឡំទៅដោយឧបាយដ៏រៀបចំកោងនោះទេ, របស់ ទាំងនេះនឹងយកមកតស៊ូអាណាភាពនៃធម្មៈមិនបានទាំងអស់ មនុស្ស ដូចយ៉ាងកណ៌តឲ្យរាប់ម៉ឺន ក៏មិនអាចនឹងយកជ័យជម្នះនៃធម្មៈបាន ដែរ» ត្រាស់តែប៉ុណ្ណោះហើយ ភីស្មៈក៏បររថសឹកចូលលុកវាយសត្រូវ ម្តងទៀត បានចូលបង្រួសលុកលុយទៅក្នុងកងទ័ពនៃបាណ្ឌព ដែលមកតយុទ្ធ វាយត្រឡប់ត្រឡិនព្រាត់ព្រាយ រត់ជ្រកដោយកៀន កោះ លែងជុំគ្នាជាកងជាក្បួនអស់ ពលដែលស្លាប់ក៏ច្រើនណាស់ ឥតបើនឹងគណនាបាន ។ ពួកបាណ្ឌពនឹងទប់ទល់ថ្វីដៃភីស្មៈមិនបាន ក៏ដោះដៃថយក្រោយត្រាកចេញទៅសិន ។ លទ្ធផលនៃការសង្គ្រាម នៅមិនទាន់ដាច់ស្រេច ជួនជាដល់ពេលរក្តិសម័យ កងទ័ពទាំងពីរ ខាងបានផ្តុំត្រៃសញ្ញា នាំគ្នាចូលសម្រាកកម្លាំងក្នុងបន្ទាយរៀងខ្លួន ។

ព្រឹកឡើងថ្ងៃទី ៤ នៃការសង្គ្រាមមកដល់ទៀត ទ័ពទាំងពីរពួក បានប្រៀបចំកងទ័ពជាក្បួនចេញទៅកាន់ទីយុទ្ធក្នុងថ្ងៃមុនៗ ដែល បានគតាំងច្បាំងគ្នា ៣ ថ្ងៃរួចមកហើយ មិនទាន់ឃើញខាងណាមាន ប្រៀបជាងខាងណានៅឡើយ គ្រាន់តែវាយទៅវាយមក ពូនចុះពូន

ឡើង បានផលត្រឹមតែធ្វើឲ្យរហ័ពលសកលយោធាស្លាប់ប្រពាក់
ប្រពន្ធរាល់គ្នាដូចជាគេហាល ក្បាលដាច់ចេញពីស្មា រមៀលដូចដុំដី
ដុំថ្មតែប៉ុណ្ណោះ ។

ថ្ងៃទី ៤ នេះ តដៃគ្នារវាងវិបុលសក្តិស្នុៈ និងអរជុន អ្នកចម្បាំង
ឯកទាំងគូនេះ បានចូលប្រយុទ្ធគ្នាហើយ ប្រយុទ្ធឡើង អ្នកម្ខាងថយ
ទៅ អ្នកម្ខាងសង្កុយចូលជិតមក គ្រាន់តែត្រឹមតទៅត្រឹមតមកយ៉ាងនេះ
អស់ពេលជាយូរមើលទៅអ្នកចម្បាំងទាំងពីរនេះ ហាក់ដូចជាព្រះ
ម្ចាស់ប្រទានចំណែកកម្លាំងឲ្យស្មើគ្នា មានកម្លាំងប៉ុនគ្នាល្មមប្រឡង
គ្នាបាន ។ បន្តិចភីស្នុៈថយមួយជំហានទៅ បន្តិចអរជុនថយមួយ
ជំហានទៅ ក្រោយមកម្តង ឃើញដូចជាភីស្នុៈឈ្នះ រួចពីនេះឃើញ
ដូចជាអរជុនឈ្នះវិញម្តង ផ្លាស់គ្នាមានប្រៀបម្តងម្នាក់រៀងរហូត
ទៅ ។ ក្នុងថ្ងៃទី ៤ នេះ បានឃើញមុខមាត់នៃការចម្បាំងពិព្រឹកដល់
ថ្ងៃត្រង់ដូចបានរៀបរាប់មកនេះ ។

លុះដល់ពេលរសៀលថ្ងៃដដែលនេះ ភីមសម្តែងមហិទ្ធិប្បទ្ធិដ៏
មហិមាដូចខ្យល់ល្អះបក់បោកកូនមកត្រូវ បោលសម្រុកចូលទៅក្នុង
កណ្តាលកងទ័ពកុរុម្តងហើយម្តងទៀត ដើម្បីនឹងកាច់បំបាក់កម្លាំង
ប៉ុន្តែមិនបានសម្រេចដូចបំណង គ្រាន់តែបានផ្ទេរចូលទុកឲ្យទុរ-
យោធន៍ និងសល្យរាជទាំងពីរអង្គបន្តិចម្នាក់ ។ អនុជរបស់ទុរយោធន៍
១៤ អង្គរមកម្លាំងគ្នាតម្រង់ចូលជួយព្រះដេដ្ឋា ដើម្បីនឹងកាច់កម្លាំង

ភីមតែម្នាក់ឯង ប៉ុន្តែគ្រាន់តែមកឆោម ៗ ហើយក៏ថយចេញអស់ទៅ ។
ភីមប្រហារសម្លាប់អស់ ៨ អង្គ ក្រៅអំពីនេះគេចខ្លួនបាត់អស់ទៅ ។

ក្នុងភាគម្ខាងនៃស្នាមយុទ្ធ អ្នកចម្បាំង ៣ រូប គឺក្រិបាបាហ្ស,
ទោណ និងសាលី ព្រូតគ្នាចូលវាយអរជុនតែម្នាក់ឯង ប៉ុនប៉ងនឹង
គ្រញេចអរជុនឲ្យខ្ទេចនឹងដៃ តែអរជុនគេចរួចអំពីអន្ទាក់នៃអ្នកទាំង
៣ ។ ដែនការសង្គ្រាមក្នុងថ្ងៃនេះ គឺរួមកម្លាំងគ្នាជាពួកជាកង ហើយ
ចូលធ្វើការដណ្តើមយកជ័យជម្នះ ប៉ុន្តែត្រូវវាយទម្លាយកងនោះ ៗ
បែកខ្ចាយទៅទាំងពីរពួកដូចគ្នា ។ ក្នុងថ្ងៃទី ៤ នេះ ពួកបាល្លាព សូម្បី
ត្រូវគេវាយច្រងាប់ច្រងលដល់ម្ល៉ោះក្តី ក៏គង់តែការពាររក្សាខ្លួនបាន
ដែរ មិនដល់នៅការបរាជ័យឡើយ ។ ជួនដល់ពេលត្រូវបិទឆាក
ហើយរាត្រីសម័យក៏ចោលស្រមោលមកដល់ ត្រូវឈប់ច្បាំងតាម
ទំនៀម ។

យុទ្ធវារៈទី ៥ នៃការសង្គ្រាមបានភ្លឺច្បាស់ហើយ ទាហានក្រុម
ភ្លេង ក៏ផ្តុំត្រសឹង្ហជាអាណត្តិសញ្ញារៀបចំក្បួនទ័ពនឹងលើកល្អោះ
ទៅកាន់ទីយុទ្ធកូមិ ។ កងទ័ពទាំងពីរពួកបានលើកចេញចាកបន្ទាយ
រៀងខ្លួន ដោយក្បួនយ៉ាងសង្ហាទៅកាន់ស្នាមយុទ្ធ បីដូចជាយាក្រា
ទៅលេងក្នុងការសប្បាយណាមួយ ។

របៀបចម្បាំងដោយ «រួមកម្លាំង» ដែលពួកកោរពចាប់ផ្តើមធ្វើ
ឡើងពីថ្ងៃមុន ។ នៅថ្ងៃទី ៥ នេះ ពួកបាល្លាពតិកយកបែបនេះ

មកប្រើភិម និងអរជុន រួមកម្លាំងគ្នាជាមួយកងពលចូលវាយសឹក ។
 ទុរយោធន៍ដឹងការទាន់ ដោះដៃគេចេញអំពីមុខបងប្អូនពីរនាក់នោះ
 បណ្តោយឲ្យទោណាចារ្យមករងតដៃជាមួយបងប្អូនពីរនាក់។ ទោណា
 ជាត្រូវរបស់ភិម និងអរជុន សិស្សទាំងពីរនាក់នេះនឹងរំលាងត្រូ ដោយ
 ក្របីនោះមិនបានទេ សូម្បីចូលក្នុងសង្គ្រាមប្រើច្បាប់អាជ្ញាសឹកហើយ
 ក៏ដោយ ក៏នៅតែធ្វើត្រូមិនបានដែរ ។ នេះជាឧបាយកលយ៉ាងឯក
 របស់ពួកកោរពដែលគេចាត់លោកត្រូឲ្យមកតស៊ូនឹងកូនសិស្សឯង ។

ចំណែកឯអ្នកចម្បាំងកំលោះមួយគូ ដែលតស៊ូគ្នាពីថ្ងៃម្សិល
 នោះ នៅថ្ងៃនេះគេក៏បានមកជួបប្រទះគ្នាម្តងទៀតគឺ អភិមន្យ និង
 លក្សណម័ន បានប្រយុទ្ធគ្នាតូចជាច្រើនម៉ោង គេមិនអាចនឹងទាយ
 បានថា អ្នកណាឈ្នះ អ្នកណាចាញ់ឡើយ ប៉ុន្តែក្នុងទីបំផុត ទុរ-
 យោធន៍ ឈានចូលមកជួយលក្សណម័ន មិនយូរប៉ុន្មាន ទុរយោធន៍
 ត្រូវនឹងអាវុធរបស់អភិមន្យ មានស្លាកស្នាមរបួសជាយ៉ាងដំណំ ទាល់
 តែគេលើកដាក់ក្នុងអង្រឹងសែងចេញពីទីចម្បាំងទៅ ។ ឯអភិមន្យ
 កាលបើមានជ័យដូច្នោះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់យុធិស្ឋិរ ។

រួចពីនោះបន្តិចមក អភិមន្យក៏កម្រើកប្លន្ទិក្កងក្លាងដោយសារ
 ខ្លួនមានជ័យជម្នះ បោលសម្រុកទៅរកភិស្មៈទៀត ដោយបំណងនឹង
 កាច់សឹកកុរុឲ្យបរាជ័យអស់រលីងធេងទៅ ។ ភិស្មៈបានឃើញអភិ-
 មន្យចូលមកដល់កំពូលព្រាយ ហើយនិយាយថា «កូនក្មេង

អើយ ! យើងស្តាយណាស់ដែលទារកតូច ត្រូវប្រាក់ប្រាសអំពីទ្រូង
 ម្តាយជាយ៉ាងឆាប់ ប៉ុន្តែឆ្លើយចុះ យើងឲ្យអភិមន្យទុកជីវិតឲ្យវាម្តង
 ចុះ» និយាយបានតែប៉ុណ្ណោះ ក៏ជូនវេលាលយប់ច្បាំង ត្រែ ស័ង្ក ឮជា
 សញ្ញាឲ្យថយទ័ព ទ័សមរក្ខមិស្វាត់ជ្រៀប លែងឮសូរសន្លឹកពាយនៃ
 ចម្បាំង ។

លុះដល់អរុណរះឡើងជាថ្មីទៀត ចូលក្នុងថ្ងៃទី ៦ កងទ័ពទាំង
 ពីរខាង បានលើកចេញទៅប្រទល់ប្រទះគ្នានៅកន្លែងដដែល ចូលត
 យុទ្ធគ្នាយ៉ាងម៉ឺងមាត់ឥតគិតស្តាយជីវិតសោះ ។ អ្នកចម្បាំងយ៉ាង
 សំខាន់ សម្រាប់ថ្ងៃទី ៦ នេះ មានភិម ម្ខាង និងអស្សត្តាម័ន, សុសរម័ន
 ម្ខាងទៀត ចេញប្រយុទ្ធគ្នាកណ្តាលរណារង្គ ។ ការសង្គ្រាមបាន
 ប្រព្រឹត្តទៅជាខ្លាំងសត្រូវនឹងគ្នាខំប្រឹងដណ្តើមយកជម្នះតែសព្វខ្លួន។
 ប៉ុន្តែការជោគជ័យនៅជាពាក់កណ្តាលនៅឡើយ ។

បន្ទាប់អំពីនោះមក មានរឿងចម្លែកម្យ៉ាង គឺដោយហេតុតែជឿ
 កម្លាំងរបស់ខ្លួនខ្លាំងពេក ភិមបានរុករានទន្ទ្រានចូលទៅក្នុងកង
 ទាហានជួរមុខដ៏ក្រាស់របស់កងទ័ពកុរុ ពួកកោរពចោមដោមពីទ្វជិតជុំ
 វិញខ្លួនភិមព្រួតគ្នាវាយស្ទើរតែនឹងបរាជ័យចាញ់ដៃគេទៅហើយ ប៉ុន្តែ
 ឯកម្លាំងកាយ និងចិត្តរបស់ភិមមិនបានថមថយតក់ស្លុតរន្ធត់ដល់
 បន្តិចសោះឡើយ ។ ភិមថ្លែងសររះជុំវិញខ្លួនត្រូវទាហានបញ្ជាមិត្រ
 ស្លាប់ខ្លះ គ្រាន់តែរបួសរត់រួចទៅខ្លះ ចេះតែខំតដៃជាប់រហូតឥតឈប់

លែងគិតស្តាយជីវិត ដ្បិតធ្លាក់ខ្លួននៅក្នុងទីចង្អៀត ។ ឯកម្លាំងរបស់
 ភីមស្មើនឹងកម្លាំងមនុស្ស ១០ នាក់ គ្រានេះការប្រយុទ្ធគ្នាចេះតែទ្វេ
 ខ្លាំងឡើងជាច្រើនភាគ មុខគួរឲ្យសម្លឹងអស្ចារ្យណាស់ ។ សេចក្តី
 បំណងរបស់ភីមប៉ុនប៉ងនឹងសម្លាប់ ឬចាប់ទុរយោធន៍ឲ្យបានទាំងរស់
 តាមពាក្យប្តេជ្ញាពីកាលមុន ប៉ុន្តែគ្រាន់តែបានដូចប្រាថ្នាបន្តិចបន្តួច
 ត្រង់ផ្លើស្នាមរបួសទុកនៅរាងកាយទុរយោធន៍ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះ
 បាទកុរុជាអ្នកអហំការ ទើបមិនអាចនឹងចូលធ្វើការប្រយុទ្ធដណ្តើម
 យកជ័យជម្នះក្នុងពេលនេះបាន ។

ក្សិណនោះ ភីមបាត់មុខអំពីថែរទាហានពួកបាល្លាណទៅ ។
 យុធិស្ឋិរ កាលរកមើលប្អូនមិនឃើញនៅក្នុងស្នាមយុទ្ធភាគខាងខ្លួន
 ក៏ឲ្យនិករសាបរស់ល់ឆ្ងល់ក្នុងព្រះទ័យទើបត្រាស់បញ្ជាឲ្យឆ្លុះឡើង
 ទៅតាមរក ។ ឆ្លុះឡើងទៅតាមមិនទាន់ជាឆ្ងាយប៉ុន្មាន ក៏ឃើញរថ
 សឹករបស់ភីម ចតឈប់ស្ងៀមនៅកណ្តាលស្នាមយុទ្ធខាងភាគម្ខាង
 គ្មានមនុស្សម្នាក់នៅលើរថនោះសោះ ។ ឆ្លុះឡើងបានប្តូរចូល លុះ
 បានចូលទៅដល់រថហើយ នាយសារថីទូលថា «ភីមមានជីវិតរស់នៅ
 ឡើយទេ ឥឡូវនេះកំពុងតយុទ្ធកណ្តាលពួកទាហានកុរុ» ។ នាយ
 សារថីទូលតទៅទៀតថា «មានទាហានសេះមួយពួក មកចោមពោម
 ពីទ្វារភីម បានជាភីមលោតចុះអំពីរថទៅ ដើម្បីនឹងប្រើដៃជើងឲ្យ
 បានស្រួលដូចចិត្ត បានក្របែលទាហានម្នាក់ទម្លាក់អំពីខ្នងសេះ

ហើយលោតឡើងជិះសេះនោះ បរមជាយចូលទៅវាយខាងចុងទ័ព
 កុរុ» ។ ក្រៅពីពាក្យនាយសារថីទូលនេះ ឆ្លុះឡើងមិន បានឃើញច្បាស់
 នឹងភ្នែកខ្លួនឯង គឺឃ្លាតទៅឆ្ងាយអំពីទីដែលទ្រង់ឈរនោះ ទ្រង់ទត
 ទៅឃើញដៃភីមកំពុងតែវាត់ឆ្វេងគ្រវាសស្តាំ និងខាងមុខខាងក្រោយ
 ច្របល់គ្នា ឥតមានស្រាកសោះ ។ ប៉ុន្តែភីមប្រហែលជាមិនដឹងខ្លួន
 ធ្លាក់ទៅជាប់នៅក្នុងទីប្រជុំកយន្តរាយដ៏ពន្លឺកដល់ម្ល៉ោះទេ ។ ដើម្បី
 នឹងជួយជម្រុញចិត្តរបស់ភីមឲ្យច្រឡោតស្ទុះឡើងនោះ ឆ្លុះឡើង
 ក៏ស្រែកបន្ទូរអំពីចម្ងាយទៅថា «ចូរខំប្រឹងច្បាំងតទៅទៀតចុះ អ្នក
 ចិត្តក្លាអើយ ! យើងមកនៅជិត ៗ នេះស្រាប់ហើយ» ។ សម្រែករបស់
 ឆ្លុះឡើងនេះ មិនដឹងជាភីមបានឮដែរ ឬមិនបានឮទេ ។ លំដាប់
 នោះមានទ័ពមួយកង លើកតាមឆ្លុះឡើង ទៅដល់ ហើយបានចូល
 ទៅជួយឲ្យភីមមានប្រៀបមួយរំពេច វាយកងសឹកដែលកំពុងចោម
 ពោមភីមនោះឲ្យបែកបាក់ខ្ចាត់ខ្ចាយអស់ទៅ ។

ភាគទី ១៣

សេចក្តីនោមទស្សន៍របស់ ទុរយោធន៍

ទុរយោធន៍ សំគាល់ថាខ្លួនជាបុរសជាតិយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ស្មើនឹង
 ទេវតាមួយអង្គដែរ គ្រានេះត្រូវរូបសនិងអាវុធមិនសូវជាធ្ងន់ប៉ុន្មានទេ
 ប៉ុន្តែអាការៈដែលទ្រង់ថ្ងូរចម្រុះននៀលនោះ ឃើញថាជាអាការៈ
 ទុរន់ទុរាណាំសំ ហាក់ដូចជាដាច់ជីវិតចេញពីរាងកាយ ទាំងនេះមិន
 មែនដោយឈឺចាប់មុខរូបស ដែលត្រូវនឹងអាវុធនោះទេ មកពីឈឺចិត្ត
 និងរឿងដែលទ្រង់ក្រអឺតក្រអោងបោងហួសប្រមាណ ទាល់តែត្រូវ
 សររបស់គេ រឿងនោះមកប៉ះពាល់ដល់ព្រះហឫទ័យធ្វើឲ្យទ្រង់មួ
 ហុងជាងខូចដៃ ឬជើងម្ខាងទៅទៀត ។ មានបរិវារមួយពួកបាន
 ហែហាមអមអង្គក្នុងខណៈដែលទ្រង់យាងទទ្រេតទទ្រេតក្រឡប់ទៅ
 បន្ទាយវិញ កាលយាងចូលដល់ព្រះពន្លាហើយ ក៏ទន្ទាក់អង្គលើ
 កម្រាលផ្ទៃស្លូកស្លឹង ហាក់ដូចជាប្រុងប្រៀបនឹងធ្វើមរណកាល ទ្រង់
 រង់ចាំមើលផ្លូវភីស្មៈ ដោយសេចក្តីត្រូវលំក្រវាយ ដើម្បីនឹងបាន
 និយាយការសំខាន់ម្យ៉ាង ៗ ។ កាលលោកមេទ័ពចាស់នោះមកដល់
 ហើយ ទ្រង់ដកដង្ហើមធំគ្រាស់ថា «ភីស្មៈ ! ខ្ញុំស្លាប់ហើយណា ! បង
 គំនិតហើយយើង ! ពួកបាណ្ឌព គេមានប្រៀបជាងយើងគ្រប់ផ្លូវ» ។

ភីស្មៈឆ្លើយតបដោយសំដីផ្អែមល្ហែម ដូចចិត្តស្រឡាញ់បុត្រថា

«កុំអាលសិន! ទ្រង់កុំនិយាយដូចកូនក្មេងយ៉ាងនេះឡើយ រូបសបន្តិច
 បន្តួចប្រហែលនឹងរូបសកូនក្មេង ដែលវារពិសប៉ះទង្គិចនោះប៉ុណ្ណឹង
 គ្រាន់តែយកទឹកក្តៅលាងហើយរុំសំពត់ទៅ ក៏វាសះជាហើយ» ។

ទុរយោធន៍ «ខ្ញុំឈឺចិត្តណាស់ ដោយឃើញពួកបាណ្ឌពមាន
 ជ័យ» ។

ភីស្មៈ «ហ្នឹងជាសេចក្តីឃើញខុសឆ្ងាយអំពីការពិត ដូចគ្នានឹង
 សេចក្តីយល់ឃើញខាងដើមនៃការសង្គ្រាម កាលពីរថ្ងៃកន្លងទៅ
 ហើយនោះ ទ្រង់បានធ្វើការភ្លាំងភ្លាត់ខ្លួនឯង ដោយស្មានកម្លាំងពួក
 បាណ្ឌព ថាខ្សត់ខ្សោយណាស់ ឥឡូវនេះទ្រង់ភ្លាំងភ្លាត់ស្ទើរតែធ្វើការ
 មិនកើតទៀត ដូចយ៉ាងការដែលកន្លងហួសទៅហើយ ស្មានការខូច
 ខាតរបស់ទ្រង់ច្រើនតែហួស ៗ ខុស ៗ មិនទាន់ដល់ម្ល៉ោះទេ តាម
 ដែលពិនិត្យមើលទៅឃើញថា កងទ័ពយុធិស្ឋិរ មានមេទ័ពអ្នកមាន
 ថ្វីដៃពូកែ ៗ ជាច្រើនអ្នកមែន ប៉ុន្តែតាំងអំពីនោះរហូតមកដល់ឥឡូវ
 នេះ គេក៏មិនទាន់មានប្រៀបអ្វីឲ្យជាដុំកំភួនជាងយើងដែរ កុំអាល
 ខ្លាចថ្វី ការខ្លាចខូចខាតជ្រុលពេក ដោយមិនបានត្រិះរិះឲ្យមាំមួន ធ្ងន
 និងហេតុផល នឹងនាំឲ្យកើតទោសច្រើនជាងការខូចខាតមែន ៗ» ។

ទុរយោធន៍ស្តេចចូលក្រឡាបន្តិ ទ្រង់សោយទុក្ខវេទនាឈឺចាប់
 ស្មារបូស ថែមទាំងព្រះទ័យអណ្តែតអណ្តូង រាយមាយទៅតែក្នុង
 រឿងសឹកសង្គ្រាមផងទៀត ក្នុងរាត្រីនោះ ទ្រង់ឥតបានផ្អែមល្ហែមដល់

បន្តិចសោះ ។ រាត្រីកាលដែលកន្លងទៅសន្សឹម ៗ ទម្រាំតែគ្រប់ ៣ យាម ឃើញថាយឹតយូរខ្លាំងណាស់ ហាក់ដូចជាសេចក្តីឈឺចាប់ ដែលប្រចាំនៅក្នុងខ្លួនតែងមានយ៉ាងនេះ រៀងរហូតដល់អស់អាយុ ។

ផ្កាយព្រឹករឿងរះត្រចះឡើង កំចាត់យប់យាមព្រឹក សកុណ ជាតិយាសយំប្រចាំយាមជិតភ្លឺ បីដូចជាក្បើនអរុណ ឲ្យឧទ័យរឿងរះ ភ្លឺព្រាងស្វាងឡើង ទុរយោធន៍មានសំពត់រុំរួសថ្មី ៗ បានស្តេចនាំ ទ័ពចូលក្នុងស្នាមយុទ្ធដោយឥតគិតដល់អាការរោគ ដែលឈឺចាប់ ក្នុងព្រះអង្គ ។

ភីស្មៈទ្រង់តំណែងជាមេទ័ពធំ ទ្រង់ចាត់ក្បួនទ័ពកុរុជាព្យុហ យាត្រាយ៉ាងបែបថ្មីដើម្បីដណ្តើមយកជ័យជម្នះ ដែលខូចខាតទៅ ក្នុងថ្ងៃមុន ចាត់ក្បួនដំរីជាច្រើនស្រទាប់ ច្រើនជាន់ព័ទ្ធជុំវិញកងទ័ព មានសណ្ឋានដូចជាកំពែងច្រើនជាន់ រៀបរថមេទ័ពមេកងផ្សេង ៗ ទុកនៅខាងក្រោយទ័ពដំរី យកទ័ពដំរីជារបាំង ។ គ្រប់តែរថមាន ទាហានជិះសេះមួយពួក ៗ ប្រាំពីរ ៗ នាក់ ចាំរក្សាការពារ ។ ទាហាន សេះគ្រប់ ៗ រូប មានពលទាហានកាន់ធ្នូ មួយពួក ៗ ចាំការពារ ។ ពួក ទាហានធ្នូគ្រប់ ៗ រូប មានពួកទាហានកាន់លំពែងប្រាំពីរ ៗ នាក់ជា ពួកកាន់តាមក្រោយ ។

អរជុនក្រឡេកឃើញទ័ពមុខដូចជាកំពែងយាត្រាចូលមក ក៏ និយាយនឹងក្រិស្ណៈ ថា «ទ្រង់ឃើញកងទ័ពកុរុ ឯណោះក្រាស់ច្រើន

ស្រទាប់ច្រើនជាន់ឬទេ ? ប៉ុន្តែបើថែវទាហានរបស់គេក្រាស់ក្រែល ឡើងដរាបណាក៏រិតតែជាការងាយ យើងនឹងក្រោយឲ្យវាលទៅដរាប នោះ, ទ្រង់សង្កេតឃើញឬទេ ពួកមេទ័ពរបស់គេ បន្តិមបំបាំងខ្លួនក្នុង រាំងថែវទាហាន ៣ ជាន់, មើលចុះ មនុស្សជាតិអ្នកចម្បាំងខ្លាចអីម៉្លេះ វាប្រយ័ត្នតែលោហិត និងជីវិតរបស់វាទុកឲ្យគង់នៅតែប៉ុណ្ណោះ» ។

លំដាប់នោះ អរជុនក៏ដើរសំដៅចូលទៅរកកងទ័ពមុខដែល កំពុងលើកចូលមក ។ ទោណាចារ្យក៏ចេញមកទទួលមុខអរជុន បបួល ឲ្យច្បាំងតត្វ ព្រោះជាក្សត្រិយ៍ជាតិអ្នកចម្បាំង តែឮត្រង់រឿងចម្បាំង ហើយ ឥតមានចិត្តរញ្ជាប៉ុនសរសៃនាមឡើយ ។ អ្នកចម្បាំងទាំងពីរ បានប្រយុទ្ធគ្នាក្នុងភ្លេងយុទ្ធវិធី ទាំងពីរនាក់ក៏សម្តែងសេចក្តីត្លាហាន និងសេចក្តីអំណត់អត់ធន់ រកអ្នកឯណាស្មើគ្មាន ។ សង្គ្រាមគ្រាណាក៏ ឥតស្មើនឹងគ្រានេះដែរ ព្រោះគ្រានេះ ជាឱកាសល្អបំផុត ជាឱកាស ឲ្យបានឃើញទាហានឯកតស្វិត្តា ។

ក្សិណនោះ កូនសរមួយទៅដោតជាប់នៅខ្នងទោណាចារ្យ ដោយមិនទាន់ដឹងខ្លួន ។ ទោណាចារ្យក្រឡេកមើលឃើញព្រះរាជា សង្ខៈដ៏ជារាជសម្ព័ន្ធមិត្ររបស់យុធិស្ឋិរ ក៏ឆុរឆេះដោយទោសគ្គិ បែរ ដាំងទៅបាញ់ព្រះរាជាសង្ខៈទិវង្គតនៅនឹងកន្លែងនោះមួយរំពេច ។

ព្រះបាទសង្ខៈរាជទិវង្គតនៅចំពោះមុខអរជុនដូច្នោះ ធ្វើឲ្យ អរជុនឈឺចិត្តគិតរកផ្លូវកែកំហឹងឲ្យបានវិញ ទើបដកដៃចេញអំពី

ទោណាចារ្យដែលទ្រង់ជ្រាបថា ជាអាចារ្យសម្លាប់មិនបាន ស្ទុះស្តៅ
 ចូលទៅរកសុសរម៉ន ដែលទ្រង់ចាំបានថាធ្លាប់ធ្វើជាមេទ័ពលើកទៅ
 គំរាមព្រះបាទវិរាជគ្រាដំបូងម្តង ឯចំណេះវិជ្ជាក្នុងផ្លូវយុទ្ធវិធិរបស់
 សុសរម៉ននោះ មិនល្មមនឹងមកទប់ទល់កម្លាំងថ្វីដៃអរជុនទេ ហេតុ
 នោះការប្រឡងយុទ្ធគ្រានេះ អរជុនទើបមានប្រៀបមួយរំពេច ដោយ
 បានវាយសុសរម៉នខ្ចាត់ចេញទៅ ក្នុងភ្លេងដំបូង ដែលចូលរះអាវុធគ្នា
 នោះ ។ ប៉ុន្តែការមានជ័យ និងបរាជ័យទាំងអម្បាលនេះគ្រាន់តែជា
 ភាគបន្តិចបន្តួចនៃការសង្គ្រាមប៉ុណ្ណោះទេ ឯជ័យជម្នះយ៉ាងធំធេង
 ទៅនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃភីស្មៈក្នុងថ្ងៃទី ៧ ព្រោះ ភីស្មៈ ធ្វើការចម្បាំង
 យ៉ាងម៉ឺងមាត់ណាស់ គ្មានអ្នកណានឹងអាចទប់ទល់បានឡើយ ទាល់
 តែពួកបាណ្ឌពបាក់បែកខ្ចាត់ខ្ចាយអស់ សូម្បីភីម និងអរជុនដែលអ្នក
 រាល់គ្នាធ្លាប់ដឹងហើយថាវិបល្លាសនោះ ក៏ទើតមិនបានដែរ ។ មុន
 រាត្រីកាលជិតដល់ពេលព្រលប់ ទង់ជ័យកំពូលទ័ពរបស់យុធិស្ឋិរ ត្រូវ
 ពួកកោរពកាប់ក្របែលរលំទ្រេលទៅ ។ រត្និសម័យក៏ងងឹតព្រាងព្រិល
 ចូលមកដល់ ។ ត្រៃសញ្ញាផ្អាកចម្បាំងបន្តិស្វរស័ព្ទយ៉ាងរូសរាន់ ។ នា
 រាត្រីយប់នោះ មានការរីករាយសប្បាយជ្រួលជ្រើមក្នុងបន្ទាយកុរុ
 ដោយឃើញកងទ័ពទុរយោធន៍មានជ័យជម្នះយ៉ាងសម្បើម ។

លុះដល់អរណេទ័យ បញ្ចេញរស្មីព្រឹកព្រាងស្វាងឡើងហើយ
 កងទ័ពទាំងពីរពួក បានយាត្រាចូលក្នុងយុទ្ធមណ្ឌល ចូលប្រយុទ្ធ

កាប់សម្លាប់គ្នាឈាមព្រាលស្រពប្រើថពីទៀត ។

ថ្ងៃទី ៨ នេះ ជាថ្ងៃដែលភីមនឹងសម្តែងកម្លាំងដ៏ខ្លាំងពន្លឺករបស់
 ខ្លួន ។ ជ័យជម្នះបន្តិចបន្តួចរបស់ពួកកោរពរាល់លើក ដែលមានមក
 ហើយនោះ បានធ្វើឲ្យពួកបាណ្ឌពក្តៅក្រហាយចិត្តជាខ្លាំង ។ ឯជ័យ
 ជម្នះរបស់ពួកបាណ្ឌពរាល់គ្រាក៏ដូចគ្នាដែរ ធ្វើឲ្យភីស្មៈក្រែកក្រាធានុរ
 ឆេះយ៉ាងក្រៃលែង បានជាផលនៃសង្គ្រាមឡើង ៗ ចុះ ៗ យ៉ាងនោះ
 កើតមកតែអំពី ភីស្មៈ និងភីមទាំងពីរប្រាណ ផ្លាស់ប្តូរគ្នាសម្តែង
 មហិទ្ធិប្បទ្ធិកម្លាំងក្លាហានកណ្តាលស្នាមយុទ្ធ ។ ឯរូបរាងកាយរបស់
 ភីមនេះ សូម្បីតែក្នុងវេលាមានអារម្មណ៍ស្ងប់ស្រួល ក៏មើលទៅឃើញ
 ជំនឿមមុខគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែងណាស់ទៅហើយ ចំណង់បើដល់ពេល
 គេមានទោសៈបណ្តាលឡើងទៀត ក៏ស្មើដូចជាគេមានវេហ៍ពលរាប់
 ម៉ឺនសែននៅក្នុងខ្លួន ។ ថ្ងៃនេះ ភីមសម្តែងកម្លាំងមហិទ្ធិប្បទ្ធិដ៏ខ្លាំង
 ពន្លឺកនោះទៀត បានចូលវាយកងរយនៃកុរុឲ្យបែកខ្ចាត់ខ្ចាយទៅ
 ទាំងកង ៗ ដោយកម្លាំងតែម្នាក់ឯង ។

ភីស្មៈ និយាយលួងលោមពួកសេនាទាហានដែលគេចរត់ទៅ
 នោះស្ទើរតែពុំបាន ប្រឹងចំគោងស្រែកទាល់តែអស់សម្លេងថា «ឱកុរុ !
 យ៉ាងនេះឬសេចក្តីក្លាហានដែលល្បីនាមរបស់កុរុ ? យ៉ាងនេះឬ
 ប្រពៃណីរបស់អ្នកចម្បាំង ? ដោយសេចក្តីប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះឬហៅថា
 អាចនឹងរក្សាកេរ្តិ៍ឈ្មោះ នៃបុព្វបុរសរបស់អ្នកបាន ? ចូរមើលចុះ ខ្លួន

យើងបានយកជីវិតរបស់យើងតែម្នាក់ឯង ទៅតស៊ូប្តូរនឹងសឹកដែល
 មានកម្លាំងច្រើនជាងរាប់ពាន់ម៉ឺនភាគ ខ្លួនយើងតែម្នាក់ឯងក៏អស់
 កម្លាំងកាយដែរ ទោះបីនឹងបែកភាគពោធិបស់យើង ឲ្យក្លាយទៅជា
 ទាហានកាន់អាវុធចូលទៅប្រយុទ្ធនឹងគេ ក៏គង់តែលំបាកដែរ, ទោះបី
 ដល់ម្តងហើយ យើងក៏នៅតែមិនរត់ចេញ» ។ សំដីឃោសនាទាំងនេះ
 បានចូលទៅខ្លាំងខ្ពស់បាទយុវត្តទាហានកុរុពួកក្សត្រិយ៍ គន្ធារី ៦ អង្គ
 បានឮសំដីលោកមេទ័ពដូច្នោះហើយ ក៏កើតមនោមនះឡើងលាន់
 វាចាថានឹងយកជីវិតឥរាវ័តឲ្យបាន, ទាំង ៦ អង្គទ្រង់សេះសម្បុរដូច
 ទឹកដោះបររលោចដូចហ្វូងហាង្សហើរឆ្លងសមុទ្រ ចូលប្រយុទ្ធជាម័ព
 បាណ្ឌពបែកខ្ចាត់ខ្ចាយអស់ នៅសល់តែឥរាវ័ត (បុត្រអរជុន កើតអំពី
 នាងឧលុប៊ីដ៍ជាភរិយា) ទទួលតែដៃតែម្នាក់ឯងទាល់តែសម្លាប់
 គន្ធារីកុមារបាន ៥ អង្គដោយលំដាប់មក ។ គន្ធារីកុមារអង្គទី ៦ ជា
 ច្បងនៃកុមារទាំង ៥ ដែលក្ស័យព្រះជន្មទៅ រូបរាងធំមាំដំបង បាន
 ចូលប្រយុទ្ធគ្នាតតួ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រហារសម្លាប់ឥរាវ័តបានវិញ ។

អរជុនបានដឹងថា ឥរាវ័តត្រូវអាវុធស្លាប់ហើយ ក៏កើតទោសោ
 ឡើងដូចភ្លើងព្រៃត្រូវពាយុបក់ ឡើងជិះពាជីបរល្បឿនដូចព្រះកាល
 សំដៅទៅក្នុងកងទ័ពកុរុបង្រុសវាយត្រឡប់ត្រឡិនខ្ទេចខ្ទី ដូចដែន
 សិលាដ៏ធំធាក់អំពីទីខ្ពស់ទៅទីទាប ធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់ពួកកុរុជុំវិញ
 ខ្លួន ។

យដោត្តចៈជាបុត្រភីម កើតអំពីនាងហិឌិម្ពាជារក្សសិ មាន
 ទាហានរួមចិត្តមួយពួកតាមទៅដង រុកចូលទៅក្នុងកណ្តាលចំណោម
 កងទាហានសឹកដើម្បីនឹងសងមរណៈនៃឥរាវ័ត ។ ទុរយោធន៍ ជាអ្នក
 នាំទ័ពខ្លោងដំរីចូលបញ្ជាន់ ប៉ុន្តែយដោត្តចៈ វាយបង្កើលខ្លោងដំរីឲ្យ
 ង្កើលបោលប្រសាចទៅទាំងខ្លោងអស់ទៅ ។ ទុរយោធន៍មិនព្រម
 គេចរត់ចេញ ធ្លាក់ទៅកណ្តាលសឹកគេងតាងតែម្នាក់ឯង តែដៃដោះ
 ខ្លួនបណ្តើរថយបណ្តើរ មិនឲ្យសឹកចាប់ខ្លួនបាន ។ ទទួលខណៈនោះ
 មានព្រះរាជាមួយអង្គជាសម្ព័ន្ធមិត្រនឹងទុរយោធន៍ បរដំរីសឹកទៅ
 ជួយវាយកាត់រវាងទុរយោធន៍នឹងសឹក គឺយដោត្តចៈឲ្យគ្រាកចេញ
 ទៅ ។ បន្តិចលេចភីស្មៈនាំទ័ពធំស្រួតរុតទៅជួយការពារទុរយោធន៍
 ទៀត ។ យដោត្តចៈត្រឡប់ជាថ្លោះការ ធ្លាក់ខ្លួននៅក្នុងកណ្តាល
 ចំណោមវិញ ប្រសិនបើពួកបញ្ចាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់លើកកម្លាំង
 ទៅជួយទាន់ការទេ មុខជាគេនឹងចាប់ខ្លួនយដោត្តចៈបាន ។ សង្គ្រាម
 ក្នុងទី ៨ នេះ នៅមិនទាន់ចប់ស្រេចថាខាងណាមានជ័យ ខាងណា
 បរាជ័យទេ ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃច្បាំងគ្នាជាដំបូងរហូតមក ដល់ថ្ងៃទី ៨
 នេះ បានប្រឹងប្រែងដណ្តើមយកជ័យជម្នះតែរៀងខ្លួន ប៉ុន្តែសឹកទាំង
 ពីរផ្នែកមានកម្លាំងស្មើគ្នា មិនអាចនឹងផ្តាច់ទីយកជ័យម្ខាង ៗ បាន ។
 ឯទុរយោធន៍ ទ្រង់ជ្រាបចំនួនទាហានរបស់ព្រះអង្គថា ស្លាប់បាត់បង់
 ទៅជាយ៉ាងច្រើនដែលសេសសល់នៅឃើញស្តួចស្តើង។ ទុរយោធន៍

ទ្រង់ទោមនស្សតូចព្រះហឫទ័យក្នុងទៀត ដោយទ្រង់នឹកអាក្រក់ ហឫទ័យក្នុងរឿងដែលនឹងចាប់ធ្វើការតទៅទៀត ជាយូរ ឬសាបដូច ម្តេចជាមិនត្រូវ ។ ព្រះហឫទ័យរបស់ទ្រង់ត្រាំត្រងចំបែងទៅដោយ ទុក្ខ ជញ្ជឹងរំពឹងគិតដល់ថ្ងៃដែលកន្លងហួសទៅហើយ ក៏មិនឃើញ ផលអ្វីមួយចំណិតសោះ ដែលជាទីញ៉ាំងចិត្តឲ្យរីករាយសប្បាយបាន នឹករំពឹងមើលទៅថ្ងៃខាងមុខទៀត ក៏ឥតឃើញផ្លូវណានឹងសង្ឃឹម ទុកចិត្តបាន រឿងនេះធ្វើឲ្យទ្រង់តឹងឆ្ងន់ព្រះហឫទ័យពន់ពេក ។

ក្សិណនោះ កណ៌ អ្នកមេបញ្ជាឧបាលកលចូលទៅគាល់ក្នុង បារាំងចិត្តរបស់ទុរយោធន៍ ចាប់ផ្តើមទូលញុះញង់បំផ្លើសច្រកព្រះ កាណ៌ទុរយោធន៍ ឲ្យទ្រង់មានសន្និះសង្ស័យថា «ទូលព្រះបង្គំគ្មាន ចេតនាបំណង និងលុបលាងសេចក្តីសត្យសុចរិតរបស់អ្នកឯណា នីមួយៗដែលព្រះករុណា ទ្រង់ទុកព្រះរាជហឫទ័យយ៉ាងស្និទ្ធស្នាល រង្សៀសមកយូរហើយនោះទេ ប៉ុន្តែព្រះករុណាក៏ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ឥត សង្ស័យថា បើទុកជាកងទ័ពណាខ្លាំងៗកែដូចម្តេចក្តី ក៏យើងអាចនឹង ញ៉ាំងសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យសម្រេចបានដែរ ។ បើអ្នកមេទ័ពនោះ ៗ មក ចង្អុលការ មិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងរាជការនាទីរបស់ខ្លួន ហើយ អ្នកមេទ័ពប្រៀបដូចជាក្បាលរបស់រាងកាយ, សេនាទាហានប្រៀប ដូចជាអវយវៈឯទៀត, អ្នកជាមេទ័ពត្រូវតែខំប្រឹងឲ្យរឹងប៉ឹងមាំមួនឲ្យ ក្លាហានដោយកម្លាំងកាយ និងចិត្ត ជាសំរឿនចិត្តទាហានគ្រប់កង

ក្នុងបន្ទុក ចង្អាប់បញ្ជារបស់ខ្លួន ឲ្យមានចិត្តមានៈក្នុងការតស៊ូនឹងសឹក សត្រូវ ។ ទូលព្រះបង្គំគិតក្រែងតែ... ទូលព្រះបង្គំអាចសារភាពក្រាប ទូលថា ភីស្មៈមានគំនិតស្ងាត់កំបាំងក្នុងចិត្ត, ការគ្មានសត្យសុចរិត ក្នុងចិត្តរបស់មេទ័ពនោះឯងជាល្អឆ្ងុះអាវុធ ដែលអាចនឹងញ៉ាំងរាជ អាណាចក្រឲ្យលិចលង់វិនាសទៅតែក្នុងមួយពេលជាមិនខាន» ។

ទុរយោធន៍ សម្រឹងស្តាប់ពាក្យឧបាយកលនេះហើយ មាន ព្រះហឫទ័យវិប្បដិសារក្តៅក្រហាយក្នុងសេចក្តីសង្ស័យជំងឺតឃីង ដែលទ្រង់ធ្លាប់សន្និះសង្គ្រាមកយូរហើយក្នុងរឿងភក្តីនៃចមពលរបស់ ព្រះអង្គ ។ ឯកណ៌ជាមនុស្សសំខាន់ក្នុងរាជការទាហានក៏មានសេចក្តី សង្ស័យយ៉ាងនេះដែរ ជាហេតុធ្វើនូវសេចក្តីងងឹតក្នុងរឿងភក្តីនោះ ឲ្យស្ថិតស្ថានឡើងបន្តិចទៀត ។ ប្រការមួយទៀត កណ៌ជាមិត្រគួររស់ គួរស្លាប់ ឬជាមិត្ររួមចិត្តជីវិតមួយរបស់ទុរយោធន៍ ហេតុដូច្នោះពាក្យ ទូលណែនាំរបស់ កណ៌រមែងមានទម្ងន់គួរឲ្យជឿបាន ។ កណ៌បង្អង់ និយាយមួយស្របក់ ហើយក៏ចាប់និយាយតទៅទៀតថា «ទូលព្រះ បង្គំដឹងហើយថា ភីស្មៈជាមហាបិតុលារបស់ព្រះអង្គ តាមទំនៀម មហាបិតុលា មិនដែលធ្វើឲ្យកូនក្មួយរបស់ខ្លួនវិនាសហិនហោចទេ ប៉ុន្តែព្រះករុណាគោងជ្រាបថាភីស្មៈជាបុព្វបុរសទាំងខាងកុរុទាំងខាង បាណ្ឌព មួយទៀតធម្មតាមនុស្សចាស់រមែងរង្វេងលំអៀង សម្តែង សេចក្តីស្រឡាញ់អើពើរកំទាក់ដល់ម្ខាងច្រើនជាងម្ខាង ដ្បិតមនុស្ស

ចាស់រាល់រូបតែងមានកូនមានក្មួយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និងកន្សា
នារីជាទីស្នេហារបស់គេ ភីស្មៈនិងបានផុតពីអំណាចកិលេសទាំង
នេះទៅហើយក៏ទេដែរ ឯការដែលភីស្មៈសម្តែងសេចក្តីលំអៀងទៅ
ខាងបាណ្ឌពនោះ សង្កេតដឹងបានក្នុងគ្រាប្រឹក្សាស្ងប់សឹក ភីស្មៈទូល
អ្នករាស្ត្រឲ្យលើកឥស្សរភាពប្រគល់ទៅឲ្យបាណ្ឌពវិញ ប៉ុន្តែរឿងនេះ
មិនបាច់ទូលព្រះបង្គំ និងរំលើកមកសម្តែងឲ្យពិស្តារទេ» ។

អរគុណអ្នក ! កណ៌ យើងអរគុណអ្នកហើយ ! ទុរយោធន៍ឆ្លើយ
តបហាក់ដូចមនុស្សមមើមមាយយល់សប្តិ រួចក៏ស្តេចត្រងតាងព្រូស
ប្រាស ទៅឯបារាំងសំណាក់របស់ភីស្មៈ ស្រែកសួរថា ខ្ញុំចូលទៅបាន
ឬទេ ?

«អ្នកណាហ្នឹងហា : ? មកទាំងយប់អត្រាត្រ ខុសពេលវេលា
ដូច្នោះ» សម្លេងភីស្មៈស្រែកសួរវិញ ។

«ខ្ញុំ ទុរយោធន៍» ។

«សូមអភ័យទោស ! អញ្ជើញស្តេចចូលមកខាងក្នុង អ្វីវាមក
ដេញទ្រង់ឲ្យក្រោកចេញអំពីទីបន្ទំទាំងយប់ទាំងអត្រាត្រយ៉ាងនេះ?»

ខ្ញុំមានសេចក្តីតូចចិត្តណាស់ដែលខ្ញុំមកកំចោកពាក្យទ្រង់ ក្នុង
វេលាចូលដំណេក សេចក្តីគិតមួយរឿងដ៏ធ្ងន់ វាមកសង្កត់ហាទយរក្ត
ខ្ញុំ ខ្ញុំមកនេះដើម្បីសាយទុក្ខឲ្យស្រាលទ្រង់» ។

«តំនិតផ្តេសផ្តាសចាស់ ៗ របស់ទ្រង់ទៀតទេដឹង ?» ។

«ទេ ! មិនមែនតំនិតផ្តេសផ្តាសទេ ! ខ្មោចអ្វីវាចូល បានជាតាំង
ពីព្រលប់រហូតថ្មើរនេះ ខ្ញុំដេកឥតលក់សោះ រឿងខ្មោច ៗ នេះឯង វា
ចូលមកគ្របសង្កត់ចិត្តខ្ញុំ វាធ្វើទុក្ខធ្វើបាបខ្ញុំ» ។

«ចូរទ្រង់មានបន្ទូលមកមើល ប៉ុន្តែសូមអាណិត កុំបញ្ចេញ
តំនិតចាស់ ៗ មកទៀត ទូលបង្គំនឹងរម្ងាប់ឲ្យផ្អែកបាន» ។

ទុរយោធន៍ «ទ្រង់មិនឃើញទេឬ ? ក្នុងពេលល្ងាច ៗ យើងទន់
ប្រៀបជាងគេរាល់ ៗ ថ្ងៃ ភីស្មៈអើយ ! សេចក្តីប៉ិនប៉ងយកជ័យជម្នះ
ដោយអាស្រ័យកម្លាំង សេចក្តីក្លាហានរបស់ទ្រង់ ដែលកាន់តំណែង
ជាស្តេចសឹកនៃកុរុ ពួកបាណ្ឌព គេក្លាហានក្នុងសឹកសង្គ្រាមណាស់
គេចៀសវាងផុតអំពីកណ្តាប់ដៃទ្រង់ ដែលប្រកបដោយប្រដិពល
ហើយគេប្រហារកងទាហានរបស់ទ្រង់ឲ្យបែកខ្ញែកក្រាត់ព្រោងរាល់
អន្លើ ចូរព្យាបាលដល់ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ទ្រង់ដែលថា «នឹកគាំពារ
ត្រកូលខត្តិយរាជក្រុងហស្តិនបុរទុកឲ្យគង់វង្សបាន» សូមទ្រង់ឲ្យ
អភ័យក្នុងពាក្យដែលមិនគួរតប្បីរបស់ខ្ញុំ ថាបើក្នុងបាប្យទ័យរបស់ទ្រង់
ត្រូវសេចក្តីមេត្តាដល់ពួកបាណ្ឌព ចូលទៅគ្របសង្កត់ហើយសោត
ក៏ចូរឲ្យកណ៌ទទួលនាទីជាអ្នកនាំទ័ពរបស់យើងជំនួសទ្រង់ចុះ និង
បានធ្វើការឲ្យបានជ័យជម្នះជាឆាប់ ៗ ទៅ» ។

ភីស្មៈដកដង្ហើមធំ ហើយឆ្លើយថា «អនិច្ចាទុរយោធន៍ ! សេចក្តី
សំគាល់របស់ទ្រង់នោះ មិនបានជាផលប្រយោជន៍អ្វីទេ ការសង្គ្រាម

របស់ទ្រង់នេះជាការតស៊ូឥតផល, សេនាទាហានឃើញលទ្ធផលរបស់
 ទ្រង់ស្មើហាក់ត្រឡប់ប្រដាប់សម្រាប់កូនក្មេងវាលេង ឥតតម្លៃក្នុង
 កណ្តាប់ដៃនៃកម្មព្យោរ ខ្ញុំទូលប៉ុន្មានដងរួចមកហើយថា «សេចក្តីជា
 ធម៌នឹងឈ្នះ, អ្នកដែលច្បាំងដើម្បីទ្រង់នូវធម៌ មានអារុណ្ណជាពីរ
 ភាគនៅក្នុងខ្លួន, ចំណែកការច្បាំងជាអធម៌ រមែងមូលបង្វិលកម្លាំង
 របស់ខ្លួនឯងឲ្យវិលចូលមកទម្លាយបំផ្លាញនូវខ្លួនឯងវិញ, ទ្រង់ភ្លេច
 ហើយឬនៅ ? កាលដែលយើងលើកកងទ័ពទៅវាយដណ្តើមប្លន់
 យកហ្វូងសត្វពាហនៈនៅទីវាលមជ្ឈនគរក្រុងដែនវិរាដនោះ គ្រាន់តែ
 អំណាចនៃសេចក្តីក្លាហានរបស់អរជុនម្នាក់ឯង ឃើញលទ្ធផលរបស់ទ្រង់
 ទាំងទ័ពនាំគ្នារត់ប្រាត់របស់គេ ។ មួយទៀតទ្រង់ភ្លេចហើយឬនៅ ?
 កាលពីដើមពួកគន្ធារាចាប់ទ្រង់បាននាំយកទៅបាន អរជុនតែម្នាក់
 ឯងទេតើ ដែលក្លាហានចូលទៅកាប់ត្រឡឹងពន្ធនាគារ ដោះយកទ្រង់
 រួចមកវិញ អរជុននេះមានជីវិតរស់នៅក្នុងពួកបាណ្ឌពនៅឡើយ គ្រា
 នេះ គេបានក្រិស្ណៈមកធ្វើនាទីជានាយសារថីរបស់អរជុនទៀតផង
 ទាំងទ្រង់ក៏ធ្លាប់បានជ្រាបស្រាប់ហើយថា ក្រិស្ណៈជាបុរសជាតិមាន
 ទេវតាមួយអង្គនៅគ្រប់គ្រងខ្លួនគេ រឿងនេះវាកើតប្រាជកដល់ភ្នែក
 យើងព្រិល ។ ខ្លះដែរហើយ, ទុរយោធន៍ ព្រះអង្គត្រូវប្រកាន់យក
 ព្រហ្មលិខិតក្នុងការសង្គ្រាមគ្រានេះ ហើយបើភីស្មៈនៅមានជីវិត
 ដរាបណានឹងធ្វើមុខការរបស់ខ្លួនដោយសក្យសុចរិតដរាបនោះ ប៉ុន្តែ

មរណៈរបស់ភីស្មៈ កាន់តែសស្សៀរចូលមកជិតខ្លួនណាស់ហើយ
 ទ្រង់កុំព្រួយធ្វើឡើយ បើមរណៈមកដល់ខ្លួនទូលបង្គំហើយ ចាំទ្រង់ឲ្យ
 អ្នកធំឯណាទៀត ចូលមកគ្រប់គ្រងនាទី ជាអ្នកបញ្ជាការកងទ័ពកុរុ
 តទៅចុះ ប៉ុន្តែខ្ញុំសុំថ្លែងបញ្ជាក់ម្តងទៀត ឲ្យទ្រង់ជ្រាបថា ការសង្គ្រាម
 កុរុក្សេត្រគ្រានេះ នឹងឲ្យផលដល់បរាជ័យរបស់បដិបក្ខ គឺមុខជាច្បាំង
 ចាញ់គេហើយ» ។

លុះដល់ព្រឹកឡើងជាថ្ងៃគំរប់ ៩ កងទ័ពទាំងពីរផ្នែក ក៏លើក
 ចេញទៅធ្វើការប្រយុទ្ធគ្នាដូចថ្ងៃមុន ។ ទៀត ។ ព្រះភីស្មៈឡើង
 ក្រញូរក្រញឹងខឹងក្រោធព្រះនេត្រល្បឿនច្រឡោតស្ទើរស្រក់លោហិត
 ដោយគិតនឹកដល់ពាក្យកោសរូសរបស់ទុរយោធន៍ ហេតុដូច្នោះនៅ
 ថ្ងៃនេះ គេទើបប្តូរចម្បាំងដោយកម្លាំងទោសៈលែងខ្លាចស្លាប់ ។ តាំង
 ពីព្រឹកដល់ថ្ងៃត្រង់ ពីថ្ងៃត្រង់ដល់រសៀល គ្មានអ្នកណានឹងទប់ទល់
 វិរបុរសនេះបានឡើយ ។ ពួកបាណ្ឌពនាំគ្នារត់ប្រសាចទៅខាងមុខគេ
 ដូចហ្វូងម្រឹត ។ រថសឹកភីស្មៈដែលគ្មាននរណាទប់ទល់បាននោះ ក៏
 បរបង្រុសសម្រុកពុះពារលើសពទាហានដែលស្លាប់ និងដែលត្រូវ
 រហូសកំពុងតែក្រដាបក្រដូសជិតស្លាប់ត្រៀមគ្រាដូចគេហាល សំដៅ
 ទៅរកពួកទាហានដែលកំពុងតែប្រយុទ្ធគ្នា និងពួកដែលគេចរត់ទៅ
 គ្មាននរណាទើតទើសមុនបាន រហូតដល់យប់យាមសន្ធិយារាត្រី
 កាលចូលមកដល់ ។

យុធិស្ឋិរ អ្នកទ្រង់សីល ក៏ទោមនស្សតូចព្រះរាជហឫទ័យ
 ពន់ប្រមាណ ដោយបានទតឃើញទិយុទ្ធក្នុងដីស្រពស្រោចដោយ
 លោហិតទាហានដែលត្រូវអារុជស្លាប់ និងត្រូវរូសជិតស្លាប់ ប្រាល
 ក្រាលពេញប្រិថពី ព្រះហឫទ័យដ៏ទន់របស់ទ្រង់ ស្ទើរតែនឹងទ្រាំទ្រ
 របស់ទាំងនោះ ដែលប្រទះឃើញនឹងព្រះនេត្រពុំបាន ព្រះហឫទ័យ
 ស្រពោន ស្តេចចូលទៅរកក្រិស្ណៈទាំងយប់ឯងត ហើយក្រាស់ថា
 «សង្គ្រាមដ៏ពន្លឹកមុខគួរឲ្យព្រឺរោមនេះ មិនបានជាដលប្រយោជន៍អ្វី
 ទេ ការបំផ្លិចបំផ្លាញញាតិមិត្រឲ្យរលំរលាយគ្មានទីបំផុតនេះ ជាកម្ម
 របស់ខ្ញុំ មិត្ររបស់យើងជាសត្រូវនឹងយើង ឯការដែលយើងកាប់
 សម្លាប់គេនោះ គឺឈ្មោះថាយើងសម្លាប់ខ្លួនយើងហ្នឹងឯង បានស្វី
 ទ្រាំច្បាំងកាប់សម្លាប់គ្នា ឈាមហូរដាបទាំងម៉្លេះ មើលទៅយើងក៏មិន
 ឃើញជានឹងជិតទៅទីជំរុយនៃជ័យជម្នះនោះឡើយ ដឹងជាកាលណា
 នឹងដល់នូវទីបំផុត ពួកកុរុក៏មិនរាថយក្រុងណា គេនៅតែមានជ័យ
 រហូតមកគ្មានអ្នកណានឹងអាចទប់ទល់កម្លាំងភីស្មៈ អ្នកឈ្នះគ្រប់
 ទិសនោះបាន ការនេះជាការនាំឲ្យរលំតែនឿយព្រួយឥតអំពើ នាំឲ្យ
 លំបាកទទេៗ បង់ជីវិតអសារឥតការ តស៊ូនឹងកម្មនិយមទទេ
 ទាហានរបស់យើងមានឈាមហូរចេញទទេ, រាស្ត្ររបស់យើងលះ
 បង់ជីវិតឲ្យយើងទទេ, ជាតិទាំងឡាយបានលះបង់ជីវិត និងលោហិត
 របស់គេដើម្បីឃើញដល់យើង ជួយយើងក៏ទទេ នៃក្រិស្ណៈអើយ ! ខ្ញុំ

ទ្រាំមិនបាន ហើយចូរឈប់កាប់សម្លាប់គ្នាដោយឥតសេចក្តីមុខទៅចុះ
 ហើយយើងក៏នឹងនាំគ្នាទៅនៅក្នុងព្រៃម្តងទៀតចុះ» ។

កាលជាខាងក្រោយពីការប្រឹក្សានិងក្រិស្ណៈ យុធិស្ឋិរបានហៅ
 ប្រជុំនៅវេលាអធ្រាត្រស្ងាត់ ដើម្បីនឹងចាត់ការរឿងនោះ ឲ្យបានសុខ
 សាន្តត្រាណ លុះស្រេចការប្រជុំហើយ ទើបក្រាស់ប្រើឲ្យទាហានអ្នក
 មុខអ្នកការខាងបាល្ហាជាច្រើននាក់ ឲ្យចូលទៅរកភីស្មៈ ទូលអង្វរ
 សូមឲ្យមេត្តាករុណាក្នុងការដែលនឹងឈប់ស្ទើរលើកលែងធ្វើ
 សង្គ្រាមតទៅទៀត ។ លោកអ្នកចម្បាំងបុរាណបានធ្វើបដិសណ្ឋារ
 ដោយសេចក្តីអើពើជាបំផុត ប៉ុន្តែក្រុងរឿងដែលសុំឲ្យមេត្តាករុណា
 នោះ ភីស្មៈឆ្លើយតបវិញថា «បើគេមានជីវិតរស់នៅដរាបណា និង
 ចេះតែស្វិតស្វាច្បាំងដណ្តើមយកជ័យឲ្យទុរយោធន៍ដរាបនោះ» ។

ភីស្មៈបានធ្វើសច្ចាប្រណិធានទុកក្នុងរឿងនេះ ជាយ៉ាងមាំមួន
 ជាសំដីនៃអ្នកចម្បាំងដែលមានអាការៈប្រៀបដូចភ្នកដំរី គេនឹងមិន
 ព្រមលះបង់នូវពាក្យនេះចោលទេ ប៉ុន្តែគេកាន់ច្បាប់ដូចក្សត្រិយ័អ្នក
 ចម្បាំង គឺគេតាំងសច្ចាប្រណិធានថា នឹងមិនច្បាំងកាប់សម្លាប់សឹក
 ដែលចាលចាញ់ហើយ ឬសឹកដែលគេចរត់មិនតដៃ ឬដាក់អារុជ
 ចេញស្រែកសុំសេចក្តីករុណា ឬសឹកដែលញិបញ្ជិមចុះចាញ់ ឬអស់
 កម្លាំង ឬត្រូវអារុជ ឬក៏មានភេទជាស្ត្រីភាព ។

ពួកមេទ័ពអម្បាលនោះ នាំគ្នាត្រឡប់ទៅបន្ទាយដោយសេចក្តី

រីករាយសមប្រាថ្នា ប្រាប់អរជុនថា «ឥឡូវនេះ មានផ្លូវសង្ឃឹមថាមុខ ជាមានជ័យហើយ ដ្បិតភីស្មៈបានតាំងសច្ចាប្រណិធានថា គេនឹងមិន ច្បាំងជាមួយបុគ្គលជាភេទស្រ្តីភាព យើងមានមនុស្សដូចគេថានេះ ម្នាក់នៅក្នុងកងទាហានរបស់យើង, លោកយល់ដូចម្តេចសិខណ្ឌិន ? សិខណ្ឌិន កើតមកជាភេទស្រ្តី ប៉ុន្តែកាលពីក្មេងនៅឡើយបានប្តូរ ភេទនឹងយកម្នាក់ ខ្លួនគេក៏ក្លាយទៅជាភេទបុរសវិញ ដូច្នេះចូរឲ្យ សិខណ្ឌិនទៅកងមុខនៃកងទ័ពយើង ភីស្មៈឃើញមុខជាដកទ័ពថយ ចេញចោលយើង ទុកឲ្យយើងនៅជាម្ចាស់ទីយុទ្ធ ដោយមិនបាច់ សង្ស័យ»។

អរជុនកាលបានស្តាប់ពាក្យប្រឹក្សានេះចប់ហើយ ក៏ក្រែកក្រោធ ច្រឡោតឡើងហើយស្រែកយ៉ាងខ្លាំង ៗ ថា «អាម៉ាស់មុខណាស់ លោកអើយ ! អ្នកចម្បាំងដ៏សុចរិតឯណា គេនឹងសុខចិត្តបន្ទាបខ្លួន ទៅធ្វើលួចលាក់ស្ងាត់កំបាំងយ៉ាងនេះ ឬនឹងលាក់សេចក្តីក្លាហាន ទុកក្រោយខ្នងស្រ្តី ឬកូនក្មេង, ខ្លួនយើងម្នាក់ហើយ មុខជាមិនព្រម ច្បាំងដោយអាការកម្លាចយ៉ាងនេះទេ, មិនព្រមយកឧបាយកល ដ៏ អាម៉ាស់មុខយ៉ាងនេះ ទៅរំលើងរំលាយភីស្មៈ អ្នកឥតមន្ទិលនោះទេ, វិធីកោងបែបនេះ ធ្វើឲ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ កិត្តិយសរបស់យើង» ។

ក្រីស្មៈក្រោកឈរឆ្លើយតបនឹងអរជុនថា «វាដល់កាលមិតសញ្ជី សំគាល់ថា ជាសត្វម្រឹតដោយព្រហ្មលិខិតហើយ ថាថ្ងៃស្អែកនេះ

ភីស្មៈនឹងដួល, កាលបើភីស្មៈបានច្បាំងនឹងអ្នកដែលគេស្រឡាញ់ យ៉ាងណា, អរជុនអើយ ! ទ្រង់ក៏ត្រូវតែច្បាំងនឹងព្រះញាតិរបស់ខ្លួន យ៉ាងនេះដែរ គេបានសម្តែងឲ្យទ្រង់ឃើញហើយតើ ក្សត្រិយ៍ អ្នកចម្បាំងត្រូវតែច្បាំងគ្រប់មុខសព្វទិស មិនថាសត្រូវដែលខ្លួន ស្រឡាញ់ ឬសត្រូវដែលខ្លួនស្អប់ទេ ដែលមកហើយក៏ត្រូវតែលេច ចេញសងទៅវិញជាដរាប ខ្ញុំសូមទូលទ្រង់ វាគ្មានបាបកម្មអ្វីទេ ត្រង់ ការដែលឲ្យសិខណ្ឌិន នាំកងទាហានរបស់យើងនោះ វេលាដែលគេ កើតមកហើយ ទោះបីគេកើតជាអ្វីក៏ដោយ ឥឡូវនេះគេជាអ្នក ចម្បាំងម្នាក់ដូចទ្រង់ដែរ ត្រូវតែឲ្យគេធ្វើនាទីនោះបាន គ្មានឧបាយ កលខូចកាចយោបល់កោង ដូចដែលទ្រង់នឹកក្រែងនោះទេ» ។

កាលបានស្តាប់ពាក្យរិទ្ធកសតិ ដូច្នោះហើយ អរជុនក៏ចេញ ច្បាំងក្នុងថ្ងៃទី ១០ មានសិខណ្ឌិនជាអ្នកនាំទ័ពនៃបាណ្ឌព ។ ទុរយោធន៍កាលបានឃើញមេទ័ពថ្មីនាំទ័ពយុធិស្ឋិរ ក៏ទទួលអង្វរភីស្មៈ ម្តងទៀតដើម្បីឲ្យលះបង់តំណែងជាមេទ័ព ប្រគល់ទៅឲ្យកណិវិញ ដោយហេតុទ្រង់យល់ឃើញថា ក្នុងរាជទាហានត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរជា ដរាប, ទ្រង់យល់តទៅទៀតថា មេទ័ពតែម្នាក់នាំទាហានចេញច្បាំង រាល់ ៗ ថ្ងៃ មិនផ្លាស់ប្តូរគ្នាខ្លះដូច្នោះ ជាការចង្អុលប្រាប់សេចក្តីខ្លះខាត មេទ័ព ដែលខ្លាំងពូកែក្នុងកងទ័ពកុរុ, ទ្រង់យល់ឃើញថា ការផ្លាស់ មេទ័ពនោះ មិនមែនគ្រាន់តែធ្វើឲ្យសម្រេចចិត្តធើរៈលប៉ុណ្ណោះទេ

ថែមទាំងធ្វើឲ្យពួកសឹកសត្រូវញញើតថ្វីដៃនៃមេទ័ពថ្មីនោះផងទៀត, កាលទ្រង់បានឃើញពួកបាណ្ឌពរើសមេទ័ពជាថ្មី ទ្រង់ក៏ចង់ដំណើរការតាមគេដែរ ព្រោះទ្រង់យល់ឃើញថា ការដែលធ្វើដូច្នោះ ជាអាការៈសម្តែងឲ្យដឹងថា ទ្រង់នៅមានសេចក្តីស្នើមុខនឹងសឹក ទើបទ្រង់អង្វរភីស្មៈម្តងទៀត ឲ្យប្រគល់តំណែងមេទ័ពទៅកណិ ប៉ុន្តែភីស្មៈប្រកែកដាច់អហង្ការថា «ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនឹងកម្រាបពួកបាណ្ឌព ក្សត្រិយ៍ឲ្យរាបទាល់តែបាន ឬបើមិនដូច្នោះទេ ខ្លួនឯងនឹងស្លាប់ក្នុងទិយុទ្ធក្នុងប៉ុណ្ណោះ កុំបាច់រំខានព្រះទ័យថ្វីឡើយ, ការបានសម្រេចដូចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ព្រះអង្គនោះ នៅមិនឆ្ងាយប៉ុន្មានទេ» ។

ពេលប៉ុណ្ណោះហើយ វីរបុរសជរាភីបរវេស្តោចេញទៅ ត្រាស់ឡុកឡើយឲ្យអរជុន ។ អ្នកចម្បាំងទាំងពីរគ្រាណា ៗ មក មិនដែលមានដូចជាគ្រានេះទេ ។ ភីស្មៈ និងអរជុន មួយគូនេះជាអ្នកចម្បាំងឯករកបុគ្គលប្រៀបគ្មាន ។ គេតស៊ូគ្នាគ្រានេះ បានបញ្ចេញស្ម័គ្រគ្រប់យ៉ាង មុខគួរឲ្យចង់មើលជាបំផុត ។ ពួកទាហានទាំងពីរខាងជារឿយអ្នកនាំគ្នាមកឈរជុំវិញទីនោះ ដើម្បីមើលការប្រយុទ្ធ រវាងវីរបុរសទាំងពីរប្រាណ ។

កាលការតស៊ូគ្នាដល់កម្រិតជាន់ខ្ពស់បំផុតហើយ ក្សិណនោះសិខណ្ឌិន ស្រាប់តែលេចធ្លោចូលមកព្រួតវាយភីស្មៈពីខាងក្រោយដោយមិនដឹងខ្លួន ។ លុះភីស្មៈក្រឡេកមើលឃើញ ក៏រពកនឹកដល់

ពាក្យប្តេជ្ញាថា «នឹងមិនច្បាំងតស៊ូជាមួយអ្នកកើតមកជាភេទស្ត្រី» កាលរពកដល់សំដីនោះហើយ ដែរបស់គេសម្របចុះ ដងធ្នូក៏ធ្លាក់ចុះអំពីដៃដែរ ។ ភីស្មៈនៅវេលានោះ បើនឹងប្រៀបទៅវិស័យដូចដំបូក ។ ខណៈនោះ ស្រាប់តែកូនសររបស់អរជុន រត់ប្រសាចមកចាក់ដោតកាយភីស្មៈ មុតសុសសព្វអន្លើ ។ ទោះបីដល់ម៉្លេះក្តី វីរបុរសជរាសក់ស្លូវព្រោងពេញព្រះសិរីក៏ឈរជម្រើង ឬក្រអឺតនៅលើរថបីដូចជាបពិត លោហិតហូរស្រោចកាយជោក នៅតែមិនសម្តែងអាការៈទុរន់ទុរសោះឡើយ លុះយូររន្តិចទើបមានអាការៈឲ្យឯងតមុខ ប៉ុន្តែទោះបីដល់ម៉្លឹងហើយ ក៏នៅតែឈរខ្ជាប់ខ្ជួននឹងកន្លែង ក្នុងទីបំផុតគេដឹងខ្លួនថាការប្រឹងប្រែងរបស់គេ ចាត់ជាការប្រឹងប្រែងមែនទែនហើយ, ការប្រឹងប្រែងដណ្តើមយកកេរ្តិ៍ឈ្មោះជាតិអ្នកចម្បាំងរបស់គេ ទុកឲ្យគង់ដល់ទីបំផុតប៉ុណ្ណោះហើយ ទើបគេដួលចុះកណ្តាលស្នាមយុទ្ធ ដួលដូចក្សត្រិយ៍ជាតិអ្នកចម្បាំង ។ ភីស្មៈតាំងពីចូលកាន់ស្នាមយុទ្ធមក តែងតស៊ូនឹងសឹកសត្រូវឥតល្អ រហូតដល់ទីបំផុតនេះ ឥតថ្ងៃ ឥតដកដង្ហើមធំទេ ទាំងមិនព្រមឲ្យអ្នកណាដកព្រួញធ្នូ ដែលដោតជាប់នឹងខ្លួននោះចេញផង ដូចទុកតាងពួកត្រូវរងរាងកាយ ក្នុងគ្រាជេក ។

ភីស្មៈ កំពូលពលផ្ទុំទាំងព្រួញធ្នូស្តែកស្តុះពេញខ្លួនយ៉ាងនេះ ក្នុងទិយុទ្ធក្នុង ព្រះសុរិយាក៏ទន់ទាបបិទបាំងបព្វតា ដួងតារាជ្យិវរៈ

ព្រោងព្រាយក្នុងអម្ពរ បញ្ចេញរស្មីត្រជាក់ស្រទន់ មកប៉ះព្រះភក្រ្តដ៏ស្រស់របស់លោកស្តេចសឹក ដែលដួលដេកនោះ ។

អ្នកចម្បាំងជរាជ្ជយ៉ាងសង្ហា ព្រមដោយយស និងបរិវារ ឥតយកចិត្តទៅចាប់នឹងសេចក្តីឈឺក្តៅរោលរាល ក្នុងកាយជាអារម្មណ៍សោះ បានសន្ទនារីករាយជាមួយអ្នកទាំងពួង ដែលទៅចោមរោមជុំជិតខ្លួន ដើម្បីសម្តែងសេចក្តីសោកស្រណោះ ។ អ្នកកាន់ទុក្ខទាំងពួងរួមទាំង អរជុន និងយុធិស្ឋិរផង ក៏រាប់បញ្ចូលក្នុងចំនួននោះដែរ ។ ទុរយោធន៍ ព្រមទាំងបងប្អូនរបស់ព្រះអង្គ បានស្តេចប្រញាប់មកកាន់ទីនោះសន្សឹម ៗ ចូលទៅគង់ក្បែរខាងអ្នកចម្បាំងដែលដួលនោះ ប៉ុន្តែនៅមិនទាន់ក្ស័យព្រះជន្ម ។

ភីស្មៈប្រាស្រ័យនឹងទុរយោធន៍ជាមុន ព្រោះព្រះហឫទ័យកង្វល់បលិពោធនឹកតែទុរយោធន៍មួយអង្គជាងគេ ទ្រង់ឲ្យឱវាទដល់ទុរយោធន៍ជាច្រើនយ៉ាង ដោយទ្រង់ព្រះតម្រិះថា បច្ច័មវាចារបស់ទ្រង់ក្នុងគ្រាប់ផុតនេះ ប្រហែលជានឹងធ្វើឲ្យចាប់ចិត្តចាប់ថ្លើម ដំបឹងរឹងរូសរបស់ទុរយោធន៍ជាងពីកាលដែលរួចមកហើយ ទើបផ្អែងសន្ទរកថាថា «ចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ទុរយោធន៍អើយ ! ចូរស្តាប់ពាក្យបណ្តាំមុនស្តាប់របស់ញាតិភក្តី ថាបើទ្រង់នៅមានព្រះហឫទ័យសង្វេគវេទនាខ្លះដែរសោត ក៏ចូរឲ្យលើកលែងកាប់សម្លាប់ពពួកញាតិដោយដែររបស់ខ្លួននេះចេញ កុរុខត្តិយរាជអើយ ! ចូរទុក

ជីវិតបណ្តាក្សត្រិយ៍អ្នកស្លាហានដែលជាប់តាមព្រះអង្គមកក្នុងរាជការ កម្រាបសឹកសង្គ្រាមក្នុងយាមសុខ និងយាមទុក្ខ កុំឲ្យជាតិកុរុដ៏ស្លាហាននេះសាបសូន្យទៅឡើយ ចូរបង្វិលអាណាចក្រឥន្ទ្របថ ដ៏ជារបស់គេដោយយុត្តិធម៌នោះ ឲ្យដល់យុធិស្ឋិរ អ្នកទ្រង់សីលបរិសុទ្ធនឹងទ្រង់សត្យរកទីដំណ្រូលគ្មានទៅវិញទៅ សូមឲ្យពួកកុរុនិងបណ្តានៅជាសុខ និងភាគរកាពផងគ្នាមួយគ្រាទៀតចុះ នេះជាពាក្យសុំគ្រាទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ» ។

ទុរយោធន៍មានសេចក្តីសង្វេគវេទនា អាណិតលោកស្តេចសឹកដែលជិតមរណៈនេះខ្លាំងណាស់ ប៉ុន្តែបច្ច័មវាចារបស់លោកចោមពលនោះ ជាវាចាអសារឥតការក្នុងកមលហឫទ័យទុរយោធន៍ មិនទទួលអើផងទេ ព្រះហឫទ័យទ្រង់ បង្កោនទៅតែក្នុងការរំលោងពួកបាណ្ឌព ឲ្យរលាយរលីងអស់ទៅ ហើយនឹងកោងរឹបយកអាណាចក្ររបស់គេ ហេតុដូច្នោះ ទ្រង់ក៏តាំងព្រះហឫទ័យនឹងធ្វើសង្គ្រាមតទៅទៀត ចេះតែខំស្វិតស្វាងទាល់តែនៅសល់ទាហានម្នាក់ តយុទ្ធនិងអរិរាជសត្រូវទើបឈប់ ។

ខណៈនោះ កណ៌ចូលមករករិបុរសដែលជិតមរណៈ ។ កណ៌មិនចូលចិត្តនឹងភីស្មៈមកយូរហើយ ព្រោះនឹកឫស្សានិងតម្រិះវិជ្ជាដ៏វិសេសរបស់ភីស្មៈ និងតំណែងយសស័ក្តិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដែលភីស្មៈទទួលកាន់កាប់ក្នុងវេលានេះ គឺធ្វើជាមេទ័ពធំបំផុតបង្គាប់បញ្ជាកងទ័ពកុរុ ។

នៅវេលាដែលលោកស្តេចសឹកជរា ផ្តាំទទួលមច្ចុរាជហើយ កណ៌
 ជាគូសត្រូវចាស់ ក៏ភ្លេចរឿងប្រកួតអ្នកឫទ្ធិគ្នា បានចូលមកសម្តែង
 ស្មាលាទោស និងមេត្តាចិត្ត សន្សឹម ៗ លប ៗ ចូលមកជិត ដើម្បីមិន
 ឲ្យខ្លាំងខ្ទប់ចិត្តលោកស្តេចសឹក ។ ភីស្មៈបានឮសូរជើងដើរ ក៏ហៅឲ្យ
 ចូលមកជិតខ្លួន ហើយនិយាយយ៉ាងជ្រួមល្ហែម ទឹកព្រះវាចាពេញទៅ
 ដោយស្នេហាប្រណីថា «យើងធ្លាប់ជាអ្នកប្រកួតប្រណាំងគ្នា តាំងពី
 កាលណា ៗ មកហើយ មានចិត្តច្រណែនឫស្សាឈ្នានិះសតិបញ្ញា
 និងកិត្តិយសកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់គ្នានូវគ្នា នឹងប៉ុនប៉ងតែផ្តួលផ្តាច់ជីវិតគ្នា
 ជានិច្ច នៅវេលានេះសូមឲ្យអហោសិកម្ម ឈប់ឫស្សាព្យាបាទអា
 យាតគ្នាទៅចុះណា យើងមានសេចក្តីមួយរឿងដែលគួរនឹងបញ្ចេញ
 ឲ្យអ្នកស្តាប់ ប៉ុន្តែក្រែងជីវិតរបស់យើងផុតទៅមុនផ្តាំសេចក្តីចប់ ទោះ
 បីដូចម្តេចក្តី ក៏យើងសុំនិយាយដោយស្ងាត់កំបាំងរបស់អ្នក ដែលខ្ញុំខំ
 បិទបាំងទុកមកយូរហើយ ៖ «អរជុននេះមិនមែនជាមនុស្សខ្លាំងពូកែ
 ជាងអ្នកដោយហេតុណាមួយទេ មិនមែនឈ្លាសវៃជាងអ្នកក្នុងវិជ្ជា
 ចម្បាំងទេ ឬស័ក្តិយសត្រកូលក៏មិនខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នកដែរ ព្រោះអ្នកក៏
 ជាជាតិក្សត្រិយ៍ជាប់ខ្សែលោហិតជាមួយគ្នានឹងគេ អ្នកឯងជាឱរស
 ព្រះនាងកុន្តី និងសូរ្យទេព, កាលព្រះនាងប្រសូតអ្នកមកក្នុងគ្រាព្រះ
 នាងនៅជាក្រមុំនៅឡើយ សូរ្យទេពជាជនករបស់អ្នក, កាលអ្នកនៅ
 ជាកុមារ គេយកអ្នកទៅដាក់ចោលលើផែនថ្ម ដើម្បីឲ្យស្លាប់បង់ទៅ

នឹងបានចៀសវាងឲ្យផុតអំពីសេចក្តីអាម៉ាស់មុខ នៃមាតារបស់អ្នក,
 គ្រានោះមាននាយសារថីម្នាក់បានទៅជួបប្រទះ ក៏រើសយកខ្លួនអ្នក
 ទៅផ្ទះចិញ្ចឹមទុកជាបុត្ររបស់គេរហូតមក, ដូច្នេះ អរជុនក៏ជាបងប្អូន
 របស់អ្នកឯង ឯសង្គ្រាមដែលយើងធ្វើវេលានេះ ជាសង្គ្រាមរវាងវង្ស
 ញាតិយើងហ្នឹងឯង នេះជាការមិនគួរគប្បីសោះ តអំពីនេះទៅទៀត
 ជាធុរៈរបស់អ្នកដែលនឹងត្រូវនាំសង្គ្រាម ទៅកាន់សេចក្តីចប់ស្រេច
 អស់ដោយឆាប់ ៗ» ។

កណ៌ភ្ញាក់ខ្លួនព្រិត ដោយបានឮភីស្មៈបង្ហើបប្រាប់អាថ៌ស្ងាត់
 កំបាំងនៃជាតិកំណើតរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែមានចិត្តត្រេកអរត្រង់ពាក្យដែល
 ថាគេជាកូននាយសារថីត្រកូលថោកទាបនោះ មិនពិតប្រាកដទៅ
 ហើយ សម្លេងតិះដៀលអស់នេះ មុខជាលែងមានតទៅទៀត ប៉ុន្តែ
 អាក់អន់ចិត្តត្រង់ពាក្យដែលថាត្រូវរាប់អានអរជុនជាបងប្អូន បណ្តា
 មនុស្សក្នុងសកលលោកនេះ អរជុនជាអ្នកចម្បាំងដែលគេច្រណែន
 ឫស្សាស្តប់បំផុត អរជុនជាសឹកសត្រូវនឹងគ្នា ដែលគេចង់តែគ្រញេច
 ឲ្យខ្ទេចបាត់បង់ទៅតាំងពីនៅកុមារតូច បានចូលប្រឡងរះអាវុធគ្នា
 គេមានចិត្តច្រណែនឫស្សាអរជុនយ៉ាងខ្លាំង បានជាមានសេចក្តីប៉ុន-
 ប៉ងកាច់គូសត្រូវនេះ ឲ្យរាបទាបទាល់តែបាន ព្រោះហេតុនេះពាក្យ
 ភីស្មៈដែលសុំឲ្យគេ «នាំសង្គ្រាមទៅកាន់សេចក្តីឆាប់ស្រេចអស់ទៅ»
 នោះចូលទៅប៉ះពាល់ដល់ដួងចិត្តយកណ៌តិចណាស់ ប្រហែល